

VVE-beleid gemeente Nieuwkoop

2015-2018

Een goede start is het halve werk

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
1.1. Wat is VVE?	5
1.2. Context	5
1.3. Maatschappelijke Structuurvisie	6
2. Stand van zaken	7
2.1. Inleiding	7
2.2. Voor- en Vroegschoolse Educatie	7
2.3. Notitie Harmonisatie Peuterspeelzalen Gemeente Nieuwkoop	7
2.4. Inspectie van het Onderwijs	8
2.5. Wettelijk kaders	8
3. VVE in de gemeente Nieuwkoop	12
3.1. Inleiding	12
3.2. Visie.....	12
3.3. Doel	13
3.3.1. Doelgroep-analyse en bereik	13
3.3.2. Beschikbaarheid.....	13
3.3.3. Diagnose en toeleiding	14
3.3.4. VVE-programma.....	15
3.3.5. Doorgaande lijn.....	15
3.3.6. Ouderbetrokkenheid.....	16
3.3.7. Kwaliteit en Interne kwaliteitszorg.....	16
3.3.8. Resultaatafspraken	17
3.3.9. Externe zorg	17
4. Financiën	18
4.1. Inleiding	18
4.2. Inkomsten	18
4.3. Begrote en uitgegeven budgetten.....	18
4.4. Systematiek van subsidiëren.....	19
5. Evaluatie en monitoring	20
5.1. Inleiding	20
5.2. Evaluatie en monitoring	20

Bijlage 1: Bevindingen Inspectie van het Onderwijs.....	21
Bijlage 2: Basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie	22
Bijlage 3: De bepalingen uit de Wet op het Primair Onderwijs	24
Bijlage 4: Notitie ‘Spreek je Taal in Nieuwkoop’	26
Bijlage 5: Stroomdiagram Logopedie en VVE Nieuwkoop.....	35
Bijlage 7: Aanvraag 3e / 4e dagdeel vergoed door gemeente voor peuterspeelzalen	37
Bijlage 8: Protocol vroeg signalering doelgroep kinderen en overdracht psz / kdv naar basisschool Gemeente Nieuwkoop.....	39
Bijlage 9: Peuterpraat en ouderbetrokkenheid	42
Bijlage 10: Registeren gegevens	44
Bijlage 11: Actoren	45
Bijlage 12 : Afkortingenlijst	48

Samenvatting

VVE staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Doel van de VVE is peuters en kleuters met een achterstand ('doelgroepkinderen') extra ondersteuning te geven, zodat zij in groep 3 van de basisschool een zo'n goed mogelijke start maken. In het kader van de VVE wordt de volgende definitie van de doelgroep gehanteerd:

Tot de doelgroep behoren kinderen woonachtig in de gemeente Nieuwkoop van 2 tot 6 jaar met een ontwikkelingsachterstand van meer dan een half jaar op één van de ontwikkelgebieden met het accent op het gebied van spraak-taalontwikkeling.

De gemeente Nieuwkoop ontvangt van de Rijksoverheid een doeluitkering in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). VVE is onderdeel van het OAB. De gemeente moet zorgen voor een dekkend VVE-aanbod voor alle kinderen met een risico op een ontwikkelingsachterstand. Deze middelen worden verdeeld over de gemeenten op basis van de gewichtenregeling die ook voor de basisscholen geldt. Op 30 maart 2015 is in de Tweede Kamer de inzet van de OAB-middelen vanaf 2016 besproken. In april zal hierover een brief verschijnen.

De gemeente Nieuwkoop wil dat kinderen de kans krijgen op te groeien in een gezonde, pedagogisch en sociaal stabiele omgeving. Daarom zet de gemeente in op preventie, om problemen bij opgroeien te verminderen en ouders en jeugdigen tijdig goed te informeren en begeleiden. Iedere jeugdige moet zich ontwikkelen tot een persoon die op zelfstandige en volwaardige wijze deel kan nemen aan de samenleving. Kinderen met een ontwikkelingsachterstand, bijvoorbeeld een taal- of sociaal-emotionele achterstand, krijgen in een vroeg stadium adequate ondersteuning om deze achterstand (zo ver als mogelijk) weg te werken. Partijen werken goed met elkaar samen en weten elkaar te vinden. Zij betrekken ouders bij hun aanpak. Ouders zijn verantwoordelijk voor hun kind(eren); zij vervullen ook de grootste rol bij de ontwikkeling van een kind.

De doelstelling van het VVE-beleid is: *kinderen zo goed mogelijke ontwikkelingskansen bieden.*

De subdoelen die daar bij horen zijn:

- Alle kinderen tussen de 2 en 4 jaar kunnen dicht bij huis kwalitatief goede voorschoolse educatie ontvangen.
- De gemeente bereikt alle kinderen die een VVE-aanbod nodig hebben.
- Alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven voldoen aan de kwaliteitseisen zoals gesteld in de wet OKE.
- Van alle kinderen vindt een (warme) overdracht plaats tussen de voorschoolse instellingen en de basisscholen.
- De basisscholen zetten de ingezette leerlijnen van de voorschoolse educatie voort door het bieden van kwalitatief goede vroegschoolse educatie.

De komende jaren is de intentie om in Nieuwkoop het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang te integreren naar peuteropvang. Per kern wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn en wordt hier verder uitwerking aan gegeven. Ook gaat de gemeente een onderzoek uitvoeren naar de mogelijkheden voor het subsidiëren van de VVE. Hierbij kijkt de gemeente naar een manier waarop zo efficiënt en zo veel mogelijk kinderen gesubsidieerd VVE kunnen volgen. Bij de uitwerking van de subsidiëringmogelijkheden wordt ook gekeken naar de mogelijkheid om een bedrag voor het opleiden van de pedagogische medewerkers mee te nemen.

1. Inleiding

1.1. Wat is VVE?

VVE staat voor Voor- en Vroegschoolse Educatie. Het zijn maatregelen die worden genomen om onderwijsachterstanden bij alle (doelgroep)kinderen te verminderen bij de start van groep 3 van de basisschool.

In het kader van de VVE wordt de volgende definitie van de doelgroep gehanteerd:

Tot de doelgroep behoren kinderen woonachtig in de gemeente Nieuwkoop van 2 tot 6 jaar met een ontwikkelingsachterstand van meer dan een half jaar op één van de ontwikkelgebieden met het accent op het gebied van spraak-taalontwikkeling.

Bij ontwikkelingsachterstand kan het gaan over de volgende ontwikkelgebieden: spraak-taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling, spel en gedrag. In de gemeente Nieuwkoop ligt bij de VVE de nadruk met name op de spraak-taalontwikkeling. De basisscholen geven aan dat zij constateren¹ dat het spraak- en taalniveau in het algemeen bij kinderen in de gemeente laag is.

In Nieuwkoop profiteren alle kinderen van de VVE, omdat op alle kinderdagverblijven² en peuterspeelzalen wordt gewerkt met hetzelfde VVE-programma en alle pedagogische medewerkers hiervoor geschoold zijn. Hier gaat een preventieve werking vanuit. Alle kinderen hebben immers baat bij extra aandacht voor hun ontwikkeling.

1.2. Context

In 2009 heeft de gemeenteraad de 'Notitie Harmonisatie Peuterspeelzalen Gemeente Nieuwkoop' vastgesteld en daarmee het beleid voor de VVE in de gemeente Nieuwkoop. Werkend vanuit de notitie zijn de tot dan onafhankelijk opererende peuterspeelzalen op 1 januari 2010 samengevoegd tot één stichting. Dit was een belangrijke stap in het verder professionaliseren van het peuterspeelzaalwerk in de gemeente Nieuwkoop. In de afgelopen jaren is echter op verschillende momenten gebleken dat de notitie onvoldoende houvast gaf. Daarnaast zijn er een aantal landelijke ontwikkelingen op het gebied van het peuterspeelzaalwerk en kinderopvang die vragen om een nieuwe richting van het beleid. In de nu voorliggende notitie is het vernieuwde VVE-beleid van de gemeente Nieuwkoop vorm gegeven, waarbij rekening is gehouden met de diverse ontwikkelingen.

De gemeente Nieuwkoop ontvangt van de Rijksoverheid een doeluitkering in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid (OAB). VVE is onderdeel van het OAB. Doel van de VVE is peuters en kleuters met een achterstand ('doelgroepkinderen') extra ondersteuning te geven, zodat zij in groep 3 van de basisschool met een zo min mogelijke achterstand starten. De Rijksoverheid, de VNG, de PO-raad³ en de besturenorganisaties hebben de afspraak gemaakt dat alle kinderen met een risico op een taalachterstand meedoen aan een VVE-

¹ Het komende jaar wordt gekeken of dit ook hard te maken is in cijfers.

² Kindcentrum de Boomhut biedt verlengde peuteropvang in samenwerking met een peuterspeelzaal. Hierdoor ontvangen de peuters op de peuterspeelzaal al VVE.

³ De PO-Raad is de sectororganisatie voor het primair onderwijs (PO). De vereniging behartigt de gemeenschappelijke belangen van de schoolbesturen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs.

programma. Daarvoor is er voor kinderen die het nodig hebben voldoende en kwalitatief goede VVE-aanbod nodig in peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en bij de basisscholen.

1.3. Maatschappelijke Structuurvisie

In mei 2013 heeft de gemeenteraad van Nieuwkoop de Maatschappelijke Structuurvisie (MSV) vastgesteld. De MSV bevat de visie van de gemeente Nieuwkoop op het sociale domein en is het fundament voor het ontwikkelen van beleid (lokaal en regionaal) en het nemen van besluiten binnen het sociaal domein en aanpalende terreinen. 'Onderwijs en Ontwikkeling' is een van de pijlers van de MSV. Hoe beter Nieuwkopers erin slagen hun talenten tot bloei te laten komen, hoe groter de kans op sociale en economische zelfredzaamheid. Goed onderwijs speelt daarin een cruciale rol. Adequate ondersteuning bij ontwikkelingsachterstand is daarbij van groot belang. In de MSV staat daarover het volgende:

“Kinderen met een ontwikkelingsachterstand, bijvoorbeeld een taal - sociaal-emotionele achterstand, krijgen in een vroeg stadium adequate ondersteuning om deze achterstand weg te werken. Partijen werken goed met elkaar samen en weten elkaar te vinden. Zij betrekken ouders bij hun aanpak. Ouders vervullen een belangrijke rol bij het succes van een programma.”

2. Stand van zaken

2.1. Inleiding

Bij het vaststellen van de 'Notitie Harmonisatie Peuterspeelzalen Gemeente Nieuwkoop' heeft de gemeenteraad ook het budget daarvoor vastgesteld. Al snel bleek dat de maatregelen, zoals voorgesteld in de notitie, niet allemaal haalbaar waren met het beschikbaar gestelde budget. De vraag is hoe de gemeente een goed VVE-aanbod kan realiseren binnen de beschikbare middelen. Daarnaast is sprake van wettelijke veranderingen, onder andere bij de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (wet OKE). Deze veranderingen vragen ook om een vernieuwde notitie. Dat de gemeente Nieuwkoop op een aantal punten het VVE-beleid moest aanscherpen bleek ook uit de conclusie en aanbevelingen van de Inspectie van het Onderwijs.

2.2. Voor- en Vroegschoolse Educatie

VVE richt zich op jonge kinderen van 2 tot 6 jaar met een ontwikkelachterstand. Er zijn tal van VVE-programma's ontwikkeld met als doel de kans van kinderen op een goede schoolloopbaan te vergroten. Voorschoolse educatie vindt plaats op een peuterspeelzaal en/of kinderdagverblijf en is bedoeld voor peuters van 2 tot 4 jaar. De voorschoolse educatie is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De vroegschoolse educatie is gericht op kinderen uit de groepen 1 en 2. De schoolbestuurders zijn verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie.

VVE richt zich op verschillende ontwikkelingsgebieden:

- Taalontwikkeling: de beginnende geletterdheid en de woordenschat.
- Beginnende rekenvaardigheid: het leren tellen, het meten en de oriëntatie in ruimte en tijd.
- Motorische ontwikkeling: het ontwikkelen van grove en fijne motoriek.
- Sociaal-emotionele ontwikkeling: het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en samenspelen en werken.

Uiteindelijk moet VVE leiden tot blijve en gelukkige peuters, die uitgroeien tot betrokken kleuters, die zich zo optimaal mogelijk ontwikkelen en een goede start maken in groep 3.

2.3. Notitie Harmonisatie Peuterspeelzalen Gemeente Nieuwkoop

Op 1 januari 2010 zijn de diverse peuterspeelzalen gefuseerd onder één bestuur tot de stichting Samenwerkende Peuterspeelzalen Nieuwkoop (de SPN). Het bestuur heeft de professionalisering van de organisatie voortvarend opgepakt. De gemeente heeft eenmalig geïnvesteerd in het tot stand komen van de organisatie. Alle peuterspeelzalen zijn gebracht naar ambitieniveau 2. Dat wil zeggen dat op alle peutergroepen twee gediplomeerde pedagogische medewerkers aanwezig zijn. Hiermee voldoen alle peuterspeelzalen aan de kwaliteitseisen die gesteld worden aan een VVE-locatie, wat betreft de pedagogische medewerkers. Dit heeft de kosten voor de SPN beduidend verhoogd; de personeelskosten vormen de grootste last op de begroting. Na de fusering hebben een aantal peuterspeelzalen hun contacturen uitgebreid. Hierdoor voldoen nu alle peuterspeelzalen aan de eisen die gesteld worden over de beschikbaarheid van voorschoolse voorziening. Bij alle peuterspeelzaallocaties kunnen kinderen minimaal 10 uur voorschoolse educatie ontvangen.

Op grond van de notitie heeft de gemeente in de afgelopen jaren geïnvesteerd in het scholen van alle pedagogische medewerkers van de peuterspeelzalen en de kinderdagverblijven, hierdoor kan op alle locaties het VVE-programma doorlopen worden. De scholen, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven hebben gezamenlijk gekozen voor het programma 'Peuterpraat' van de Ambulante Educatieve Dienst (AED). In de werkgroep 6- zijn diverse beleidslijnen uitgewerkt in protocollen, notities en stroomschema's. Werkgroep 6- bestaat uit afgevaardigde van de kinderopvang, de basisscholen, de peuterspeelzalen, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), gemeente en de AED en is gelieerd aan de Lokale Educatieve Agenda (LEA). De LEA bestaat uit alle betrokkenen die zich met de ontwikkeling van (jonge) kinderen bezig houdt.

2.4. Inspectie van het Onderwijs

In het najaar van 2012 heeft de Inspectie van het Onderwijs de kwaliteit van de VVE in de gemeente Nieuwkoop getoetst. Eén van de conclusies was dat de gemeente Nieuwkoop het beleid moet aanscherpen met heldere ambities en doelen. Ook miste de inspectie duidelijke afspraken met de basisscholen over hun rol binnen de VVE. Zie bijlage 1 met de bevindingen van de inspectie.

In 2014 heeft de inspectie nogmaals onderzoek gedaan naar het gemeentelijk VVE-beleid. De conclusie van dit onderzoek luidt dat, ten opzichte van de bestandsopname uit 2012, het VVE-beleid niet achteruit is gegaan, maar ook nauwelijks is verbeterd. Voor twee onderdelen, toeleiding en systematische evaluatie, geldt dat verbetering moet plaats vinden. De punten doelgroepdefinitie, VVE-programma, Externe zorg, doorgaande lijn, VVE-coördinatie en GGD-rapporten zijn voldoende. Wel gaf de inspecteur aan dat bij diverse andere onderdelen, ouderbeleid, interne kwaliteitszorg, resultaatafspraken en gemeentelijke subsidiekader, nog winst geboekt kan worden. De opmerkingen van de inspectie zijn meegenomen in het nieuwe voorgestelde beleid. In paragraaf 3.3 is per onderdeel een uitwerking te lezen.

2.5. Wettelijk kaders

Wet OKE

In 2010 is de wet OKE in werking getreden. De wet OKE wijzigt drie wetten:

- Ten eerste wordt in de Wet Kinderopvang een kwaliteitskader voor peuterspeelzalen opgenomen, evenals het toezicht van de gemeente daarop met de bijbehorende handhavingsmogelijkheden. Verder wordt in deze wet kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie opgenomen. Zie voor de kwaliteitseisen bijlage 2
- Ten tweede wordt in de Wet op het onderwijstoezicht geregeld dat de Inspectie van het Onderwijs toezicht houdt op de kwaliteit van voorschoolse educatie.
- Ten derde wordt in de Wet op het Primair Onderwijs de regierol van gemeenten ten aanzien van het onderwijsachterstandenbeleid verstevigd en wordt de verantwoordelijkheid voor het aanbod en de toegankelijkheid van voorschoolse educatie neergelegd.

Deze wet OKE kent twee hoofddoelstellingen:

1. het kwalitatief op één lijn brengen van de twee verschillende voorschoolse voorzieningen, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, door middel van een landelijk kwaliteitskader;
2. het bereik en de kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie verhogen.

De wet OKE geeft de gemeente de wettelijke verantwoordelijkheid te zorgen voor:

- voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie;
- een goede spreiding van het aanbod van voorschoolse educatie om segregatie te voorkomen;
- het vaststellen van een maximale ouderbijdrage voor de voorschoolse educatie;
- het vaststellen van de doelgroep;
- het bereiken van alle doelgroepkinderen en zorgen voor een goede toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie;
- het organiseren van een doorgaande leerlijn.

Om de VVE in onderwijs, kinderopvang en peuterspeelzalen beter op elkaar af te stemmen, heeft het kabinet drie doelstellingen geformuleerd:

1. de versterking van de pedagogische kwaliteit;
2. één kwaliteitskader voor alle voorschoolse voorzieningen;
3. één financieringsstructuur voor werkende ouders.

Met de wet in de hand is in veel gemeenten de beweging in gang gezet om peuterspeelzalen om te vormen tot peuteropvang (dagopvang). Met de volledige gelijkschakeling van de kwaliteitseisen wordt voor alle kinderen in een voorschoolse voorziening dezelfde basiskwaliteit gegarandeerd. De gelijkschakeling van de kwaliteitseisen neemt daarnaast een belangrijke drempel weg voor nauwere samenwerking tussen peuterspeelzalen en kinderopvang.

Een drietal verschillen is al doorgevoerd of wordt op korte termijn aangepakt:

- Per 1 januari 2015 geldt voor alle groepen met tweejarigen een ratio van 1 beroepskracht op 8 kinderen gelden;
- Het vier-ogen-principe is per 1 juli 2015 ook van toepassing op peuterspeelzaalwerk;
- Beide voorzieningen moeten vanaf 1 juli 2015 enkele beperkte wijzigingen doorvoeren in hun pedagogisch beleidsplan.

Voor de VVE zijn daarbij de volgende twee van bijzonder belang:

- de wijze waarop beroepskrachten bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen signaleren en
- hoe zij ouders doorverwijzen naar passende instanties die hierbij ondersteuning kunnen bieden.

De overige verschillen tussen de bestaande kwaliteitskaders worden weggenomen bij de totale herijking van de kwaliteitskaders in 2017. Vanaf dan zal één nieuw kwaliteitskader gelden voor kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Het kabinet wil de borging van de kwaliteit, de volledige gelijkschakeling van kwaliteitseisen en de aanpassing van financiering gelijktijdig laten plaats vinden.

WPO

Artikel 166 tot en met artikel 168 uit de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) hebben betrekking op de VVE.

- In artikel 166 staat beschreven dat de gemeente zorg moet dragen voor voldoende voorzieningen in aantal en spreiding waar kinderen met risico op achterstand in de Nederlandse taal deel kunnen nemen aan voorschoolse educatie die voldoet aan de kwaliteitseisen.
- In artikel 167 staat dat Burgemeester en wethouders ten minste jaarlijks overleg voeren met de schoolbestuurders, de houders van de kinderdagverblijven en de peuterspeelzalen en zorgdragen voor het maken van afspraken over onder andere onderwijsachterstandenbeleid en de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.

De gemeente Nieuwkoop geeft dit overleg vorm in het kader van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). In de vergaderingen van de LEA hebben de schoolbesturen, bestuurders van de kinderdagverblijven en de peuterspeelzalen, samen met de gemeente, zitting.

- Artikel 168 gaat over de doorzettingsmacht die de gemeente heeft, wanneer de betrokken partijen niet op een redelijk termijn afspraken hebben gemaakt.
- Artikel 168a gaat over de gemeentelijke middelen.

Zie bijlage 3 voor de volledige wetartikelen.

3. VVE in de gemeente Nieuwkoop

3.1. Inleiding

In de MSV heeft de gemeente Nieuwkoop een visie neergelegd over de ontwikkeling van kinderen en de inzet die de gemeente en de gemeenschap daarvoor kunnen inzetten. Bij het bieden van optimale ontwikkelkansen aan kinderen is het instrument VVE een onderdeel.

3.2. Visie

De gemeente Nieuwkoop wil dat alle kinderen de kans krijgen op te groeien in een gezonde, pedagogisch en sociaal stabiele omgeving. Daarom zet de gemeente in op preventie, om problemen bij opgroeien te verminderen en ouders en jeugdigen tijdig goed te informeren en begeleiden. Iedere jeugdige moet zich ontwikkelen tot een persoon die op zelfstandige en volwaardige wijze deel kan nemen aan de samenleving. Kinderen met een ontwikkelingsachterstand, bijvoorbeeld een taal- of sociaal-emotionele achterstand, krijgen in een vroeg stadium adequate ondersteuning om deze achterstand (zo ver als mogelijk) weg te werken. Partijen werken goed met elkaar samen en weten elkaar te vinden. Zij betrekken ouders bij hun aanpak. Ouders zijn verantwoordelijk voor hun kind(eren); zij vervullen ook de grootste rol bij de ontwikkeling van een kind.

Niet altijd verloopt de ontwikkeling van kinderen volgens het ideaal. Kinderen kunnen door diverse oorzaken een achterstand oplopen in hun ontwikkeling. Wanneer deze ontwikkelachterstand niet op adequate wijze wordt aangepakt kan het zijn dat een kind met achterstand de schoolloopbaan begint. De ervaring leert dat een opgelopen achterstand later moeilijk in te halen is.

Zoals in de inleiding al beschreven, staat in de MSV ook een passage over het ontwikkelingsachterstandbeleid. Het gaat hier om adequate ondersteuning in een vroeg stadium voor alle kinderen en met extra mogelijkheden voor kinderen met ontwikkelingsachterstand. Bij de adequate ondersteuning is het van belang dat partijen goed samenwerken en dat ouders betrokken worden bij de aanpak. Ook is het van belang om ouders die zelf de taal minder goed beheersen te ondersteunen.

Ook het ontwikkelen van brede scholen en integrale kindcentra (IKC) heeft een relatie met het geven van goede kansen aan kinderen. In de MSV staat daarover beschreven:

'In de gemeente is voldoende en kwalitatief goed onderwijs aanwezig. Scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang zijn samengegaan in IKC. De kindcentra hebben een belangrijke sociale multifunctionele functie in de kern.'

De LEA onderschrijft dat een geïntegreerd aanbod voor kinderen van nul 0 tot twaalf 12 het ultieme doel van een IKC is. In een IKC werken onderwijs, peuterspeelzalen en kinderdagverblijven bij voorkeur vanuit één gebouw met een gezamenlijke heldere pedagogische visie. Dit sluit goed aan bij het bereiken van een doorlopende leerlijn in het kader van onderwijsachterstanden-beleid. Uitgangspunt hierbij is dat de samenwerking vooral lokaal wordt gerealiseerd. Een eerste stap daartoe is het arrangeren van gesprekken tussen kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en basisscholen om te bezien waar de mogelijkheden liggen en waar eenvoudig ingespeeld kan worden op al lopende ontwikkelingen. Zo maken scholen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen op een aantal locaties al gebruik van het zelfde gebouw, of zijn ze vlak bij elkaar te vinden.

Omdat de wijze van vormgeven van de opvang van peuters en de doorlopende lijnen met het onderwijs effect hebben op de kwaliteit van de VVE is dit één van de kernpunten voor het nieuwe beleid.

3.3. Doel

Vanuit de visie komen we tot de volgende doelstelling van het VVE-beleid, namelijk; *kinderen zo goed mogelijke ontwikkelingskansen bieden.*

De subdoelen die daar bij horen zijn:

- Alle kinderen tussen de 2 en 4 jaar kunnen dicht bij huis kwalitatief goede voorschoolse educatie ontvangen.
- De gemeente bereikt alle kinderen die een VVE-aanbod nodig hebben.
- Alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven voldoen aan de kwaliteitseisen zoals gesteld in de wet OKE.
- Van alle kinderen vindt een (warme) overdracht plaats tussen de voorschoolse instellingen en de basisscholen.
- De basisscholen zetten de ingezette leerlijnen van de voorschoolse educatie voort door het bieden van kwalitatief goede vroegschoolse educatie.

In de volgende sub-paragrafen worden de instrumenten en subdoelen beschreven.

3.3.1. Doelgroep-analyse en bereik

De doelgroepdefinitie is tot stand gekomen in samenspraak met de betrokken partners (CJG, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen). De inspectie heeft aangegeven dat er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om te beoordelen of er 100 % bereik is. Ook is nu niet te bepalen wat het non-bereik is. De gemeente bekijkt samen met de betrokken partners wat er nodig is om meer zicht te krijgen op het bereik en het non-bereik.

De gemeente Nieuwkoop ontvangt financiële middelen voor 11 VVE-plaatsen. In 2014 zijn 23 kinderen specifiek aangemeld voor VVE. Dit zijn de doelgroepkinderen. De doelgroepkinderen hebben extra dagdelen de peuterspeelzaal bezocht. De VVE-kindplaatsen en de doelgroep kinderen komen niet overeen. Dit duidt op een grotere behoefte voor deze vorm van ondersteuning. Ook de voorgaande jaren was het aantal doelgroepkinderen rond de 20.

Er komen concrete afspraken tussen het CJG, de voorschoolse instellingen, de GGD, de AED en de gemeente over de indicering en registratie van de doelgroepeuters om structureel zicht te krijgen op de doelgroep.

3.3.2. Beschikbaarheid

In de gemeente zijn alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven VVE-voorzieningen. Dit betekent dat alle locaties moeten voldoen aan ambitieniveau 2. Ook moeten alle pedagogische medewerkers van de kinderdagverblijven en peuterspeelzalen opgeleid zijn voor het VVE-programma. Er zal gekeken worden hoe met de financiële middelen het nieuwe VVE-beleid zo efficiënt en effectief mogelijk te realiseren is. Alleen bij de peuterspeelzalen is het momenteel mogelijk om een derde en/of vierde dagdeel gesubsidieerd VVE te ontvangen voor de doelgroepkinderen.

De komende jaren heeft Nieuwkoop de intentie om het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang te integreren naar peuteropvang. Bij de peuteropvang zal een gedeelte van de ouders kinderopvangtoeslag kunnen ontvangen. Ook voor ouders die hier geen recht op hebben is het van belang dat de VVE toegankelijk en laagdrempelig beschikbaar blijft. De gemeente gaat onderzoeken welke vorm van subsidiëren hier aan bijdraagt. De mogelijkheid voor het afnemen van opvang per dagdeel zal blijven, om zo de opvang voor iedereen zo toegankelijk mogelijk te houden. Per kern⁴ wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn en wordt hier verder uitwerking aan gegeven.

3.3.3. Diagnose en toeleiding

Zowel bij het CJG, met name de pijler jeugdgezondheidszorg, als op de voorschoolse locaties worden door middel van observaties en testen doelgroepkinderen gesignaleerd en vervolgens toegeleid naar een voorschoolse voorziening.

Het CJG is een belangrijke toeleider naar de VVE. Het Nieuwkoopse CJG heeft in de leeftijdscategorie 0-4 jarigen een bereik van 97%. Het CJG besteedt op de diverse bezoekmomenten uitgebreid aandacht aan de ontwikkeling van het kind. Als de jeugdarts of -verpleegkundige een ontwikkelingsachterstand constateert dan krijgen ouders het advies om hun kind aan voorschoolse educatie deel te laten nemen.

Mocht er gedacht worden aan spraak- of taalachterstand dan worden ouders eerst doorverwezen naar het logopedisch spreekuur binnen het CJG. Constateert de logopediste dat er achterstand is dan krijgen de ouders het advies om hun kind voorschoolse educatie te laten volgen.

Bij beide opties neemt de medewerker van het CJG, in overleg met de ouders, contact op met het kinderdagverblijf of de peuterspeelzaal dat het kind al bezoekt of zal gaan bezoeken. Dit om te waarborgen dat een goede overdracht plaats vindt en de voorschoolse voorziening direct kan handelen.

Alle peuters die een peuterspeelzaal of een kinderdagverblijf bezoeken worden op drie momenten geobserveerd. Op de leeftijd van 2 jaar en 3 maanden, 2 jaar en 10 maanden en op de leeftijd van 3 jaar en 10 maanden. Wanneer blijkt dat een peuter op één van de ontwikkelgebieden extra ondersteuning nodig heeft, wordt een uitgebreid observatieformulier voor dat ontwikkelgebied ingevuld. Wanneer een pedagogisch medewerker constateert dat een kind mogelijk een ontwikkelachterstand heeft kan deze de peuter ook apart (afwijkend van de vaste momenten) geobserveerd worden. Wanneer een peuter is doorverwezen door het CJG wordt zo snel mogelijk een observatie uitgevoerd.

De betrokkenen hebben de procedures voor de toeleiding neergelegd in de notitie '*Spreek je Taal in Nieuwkoop*' (bijlage 4). Behulpzaam bij deze notitie is het stroomdiagram '*Logopedie en VVE Nieuwkoop*' (bijlage 5). Voor het aanvragen van extra inzet bij doelgroepkinderen is het protocol "aanvraag derde/vierde dagdeel" opgezet (bijlage 7).

Wanneer het bovenstaande proces van diagnose en toeleiding goed verloopt, zou het niet meer mogen voorkomen dat kinderen met een niet gediagnosticeerde achterstand op de basisschool beginnen. Om, bijvoorbeeld bij zij-instromers, zeker te weten dat geen extra aandacht nodig is, screent de GGD alle vijfjarige kinderen op de basisscholen. Zie stroomschema "VVE Basisscholen Nieuwkoop" (bijlage 6). Dit moment kan overigens ook

⁴ Per kern waar nu ook een kinderdagverblijf en/of peuterspeelzaal aanwezig is.

worden ingezet als toetsmoment om te bezien of de inzet van VVE op de peuterleeftijd tot de gewenste effecten heeft geleid.

Zowel de AED als de GGD speelt een rol in diagnose en toeleiding. Er wordt gekeken naar mogelijke overlap. Daarna zullen er afspraken volgen wat voor een ieder zijn rol en verantwoordelijkheid is.

3.3.4. VVE-programma

Alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven gebruiken het VVE-programma Peuterpraat. Peuterpraat is ontwikkeld door de AED. Het is een totaalprogramma voor het stimuleren van de brede ontwikkeling van kinderen tussen de 2 en 4 jaar. Bij het ontwikkelen en door ontwikkelen van Peuterpraat heeft het AED de Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO) leerlijnen gebruikt. De peuterspeelzalen en kinderdagverblijven vinden het programma Peuterpraat prettig in gebruik en zien duidelijke resultaten bij de kinderen. Bij de basisscholen is het instrument Kinderklanken aanwezig die zij in kunnen zetten bij kinderen met een spraak en/of taal achterstand. Daarnaast werken de basisscholen met onderwijsprogramma's zoals bijvoorbeeld Kleuterplein, die ook op de SLO leerlijnen zijn gericht.

Het programma Peuterpraat heeft nog geen certificering. De AED heeft de procedures wel in gang gezet. Wettelijk moet voor de voorschoolse educatie een programma gebruikt worden waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Omdat het programma als prettig, efficiënt en effectief wordt ervaren door de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven ziet de gemeente geen noodzaak om een ander (wel gecertificeerd) VVE-programma in te voeren.

De gemeente heeft in de afgelopen jaren extra geld geïnvesteerd in het kader van de VVE om te realiseren dat alle pedagogische medewerkers van de kinderdagverblijven⁵ en peuterspeelzalen zijn opgeleid voor het VVE-programma. Vanaf nu wordt van de organisaties verwacht dat zij de opleidingskosten meenemen in hun eigen opleidingsplannen. Omdat op het moment van schrijven de SPN financieel geheel afhankelijk is van de gemeentelijke subsidie, en deze weinig ruimte biedt voor een uitgebreid opleidingsplan, kan hiervoor eventueel een uitzondering worden gemaakt. Bij het vaststellen van de vernieuwde subsidie systematiek bekijken de partijen of het noodzakelijk is, bij het berekenen van het bedrag, de opleidingskosten mee te nemen. Dit houdt in dat, totdat er een nieuwe subsidie systematiek is, de organisaties de opleiding van nieuwe pedagogische medewerkers moeten bekostigen uit de eigen financiële middelen.

In de offerte van de AED is de nascholing wel opgenomen. De komende periode zal de gemeente dit ook blijven bekostigen, mits er geen grote aanpassingen komen in de rijkssubsidie. In dat geval bezien de partijen gezamenlijk welke oplossing hiervoor te vinden. De opgeleide pedagogische medewerkers kunnen kosteloos deelnemen aan het nascholingstraject van de AED.

3.3.5. Doorgaande lijn

Een soepele doorgaande lijn van voor- naar vroegschool is belangrijk voor een succesvolle schoolcarrière van een kind. Het is van belang dat het overstapmoment op de juiste wijze

⁵ Alleen de pedagogische medewerkers die op de groepen werken met kinderen in de peuterleeftijd.

wordt begeleid. Voor de overdracht van kinderen die op een peuterspeelzaal/kinderdagverblijf hebben gezeten is een observatieformulier ontwikkeld. Deze overdracht vindt alleen plaats met toestemming van de ouders.

Bij zorgleerlingen (waaronder de doelgroepkinderen VVE) vindt een warme overdracht plaats. Bij een warme overdracht geven de pedagogische medewerkers in een overleg met leerkrachten van de basisscholen toelichting op de toets- en observatiegegevens. Ook de waarnemingen over het kind worden tijdens een warme overdracht overgedragen. Ook dit gebeurt alleen met toestemming van de ouders.

Alle betrokkenen gebruiken daarbij het protocol '*vroeg signalering doelgroep kinderen en overdracht psz/kdv naar basisschool gemeente Nieuwkoop*' (bijlage 8). Ook de notitie '*Spreek je Taal in Nieuwkoop*' (bijlage 4) bevat afspraken over de overdracht.

3.3.6. Ouderbetrokkenheid

Ouders zijn de eerst verantwoordelijke waar het aankomt op de ontwikkeling van hun kinderen. Met dat als uitgangspunt is het vanzelfsprekend dat ouders betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind(eren). Het op bepaalde momenten overdragen van de zorg voor hun kind aan pedagogisch medewerkers en leerkrachten, verandert er niets aan deze verantwoordelijkheid. Goede samenwerking en wederzijdse betrokkenheid tussen ouders en de voorschoolse instellingen is bevorderlijk voor de onderwijskansen van het kind. Wederzijdse betrokkenheid brengt continuïteit en samenhang in de sociale, pedagogische didactische interactie thuis, op de kinderopvang/peuterspeelzaal en op school. Deze continuïteit leidt tot betere leerervaringen bij kinderen.

De verschillende organisaties werken elk op hun eigen manier aan ouderbetrokkenheid. De voorschoolse organisaties hebben hun eigen ouderbeleid. Ook wordt vanuit het CJG en vanuit bijvoorbeeld de bibliotheek met verschillende projecten ouderbetrokkenheid gestimuleerd. Bij het VVE-programma Peuterpraat worden ouders ook betrokken bij de ontwikkeling die hun kind doormaakt op de voorschoolse voorziening (zie bijlage 9). Met alle betrokken partners wordt bekeken hoe we meer grip kunnen krijgen om ouders te betrekken bij de ontwikkelingen van hun kind op de kinderdagverblijf/peuterspeelzaal en op school.

3.3.7. Kwaliteit en Interne kwaliteitszorg

Van VVE-instellingen wordt verwacht dat zij de interne kwaliteit regelmatig evalueren, verbeteren en borgen. De gemeente Nieuwkoop heeft nog geen afspraken gemaakt met de VVE-instellingen over de wijze waarop zij dit doen en hoe zij zich over deze kwaliteit verantwoorden aan de gemeente.

De VVE-instellingen worden op de kwaliteitseisen gecontroleerd. De GGD voert voor de gemeente controle uit op de kwaliteitseisen bij alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. De GGD toetst zowel de algemene basiskwaliteit (zoals veiligheid en gezondheid) als de basiskwaliteit van de voorschoolse educatie: hoeveeluren per week, groepsgrootte en dubbele bezetting, opleidings- en scholingseisen van de VVE-beroepskrachten, en gebruik voorschools educatie-programma. Vanuit de GGD krijgt de gemeente een terugkoppeling over hun bevindingen. Wanneer er iets geconstateerd wordt waarop gehandhaafd moet worden, dan wordt dit naar de gemeente gerapporteerd. De gemeente handhaaft wanneer dat nodig is.

De Inspectie van het Onderwijs voert het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang en de peuterspeelzalen uit. Doel daarvan is de prestaties van het toezicht door gemeenten verder te bevorderen en daarmee de kwaliteit in de opvang van kinderen op hoog niveau te brengen en/of te houden. Sinds 1 oktober 2010 houdt de inspectie van het Onderwijs ook toezicht op de kwaliteit van de VVE op zowel kinderopvang als peuterspeelzalen. De inspectie richt zich zowel op het gemeentelijke VVE-beleid, inclusief de handhaving, als op de kwaliteit van VVE op de VVE-voorzieningen. Hierover stellen rapportages op, deze zijn openbaar.

De gemeente maakt afspraken met de VVE-voorzieningen over de wijze waarop zij zelf hun kwaliteit evalueren, verbeteren en borgen en hoe zij dit verantwoorden aan de gemeente. Het gesprek hierover vindt plaats in de LEA.

3.3.8. Resultaatafspraken

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om met de vroegschoolse instellingen resultaatafspraken te maken. Op dit moment zijn er nog geen resultaatafspraken met de schoolbesturen. In de LEA worden resultaatafspraken geformuleerd.

3.3.9. Externe zorg

De gemeente is, in het kader van integraal jeugdbeleid, verantwoordelijk voor een sluitend netwerk van zorgverleners, zodat kinderen op effectieve en efficiënte wijze de zorg en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Daarvoor heeft de gemeente Nieuwkoop een CJG voor 0 tot 23 jarigen ingericht. Onder het CJG valt ook het Jeugd en Gezins Team (JGT). Het JGT bestaat uit deskundigen vanuit verschillende organisaties die samen snel en persoonlijk ondersteunen bij vragen over of problemen rondom opvoeding en opgroeien. Ook vindt vanuit het CJG 2 keer per jaar een gesprek plaats met alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Deze gesprekken zijn vooral informerend, maar gaan ook over de mogelijke ondersteuningsbehoefte van de kinderdagverblijven en de peuterspeelzalen. Hierin kan het CJG mogelijk iets betekenen. Wanneer de kinderdagverblijven of peuterspeelzalen bepaalde signalen opvangen over thema's waar ouders meer informatie over willen hebben, dan kan het CJG hier een thema-avond over organiseren.

4. Financiën

4.1. Inleiding

De gemeente ontvangt middelen voor het uitvoeren van de Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB). Deze middelen worden samen met eigen middelen van de gemeenten besteed aan de VVE. Daarnaast wordt er vanuit de gemeente geïnvesteerd in het Peuterspeelzalenwerk.

4.2. Inkomsten

Inkomsten	2012	2013	2014	2015
OAB-middelen	€35.000	€35.000	€35.000	€35.000

De gemeente ontvangt tot en met 2015 vanuit het rijk geormerkte middelen ter hoogte van €35.000,- (de OAB-gelden). Deze middelen worden verdeeld over de gemeenten op basis van de gewichtenregeling die ook voor de basisscholen geldt. Op 30 maart 2015 wordt in de Tweede Kamer de inzet van de OAB-middelen vanaf 2016 besproken. In april verschijnt hierover een brief aan de gemeenten.

Op dit moment ziet het er naar uit dat het (landelijke) budget van ca. 360 miljoen gehandhaafd blijft. Omdat het aantal gewichtskinderen in Nederland snel afneemt, zal het bedrag per gewicht omhoog gaan. Voor kleine gemeenten heeft dit mogelijk een groei in het budget tot gevolg.

4.3. Begrote en uitgegeven budgetten

De gemeente investeert naast de AOB-gelden extra budget in de VVE. Zie hieronder het tabel met het overzicht van de afgelopen jaren.

Begroot	2012	2013	2014	2015
VVE	€ 77.100	€ 66.100	€ 54.000	€ 54.000
Peuterspeelzaalwerk (PSZ)	€ 292.000	€ 292.000	€ 312.000	€ 292.000
Logopedie	€ 54.000	€ 54.000	€ 54.500	€ 54.500
Uitgaven	2012	2013	2014	2015
Uitgaven VVE				
SPN – VVE-gelden	€ 10.810	€ 10.810	€ 10.810	€ 10.810
Begeleiding + VVE programma	€ 48.551	€ 28.492	€ 26.320	€ 26.320 (geschat)
Incidentele subsidie SPN	-	€ 22.000	-	-
Overige uitgaven	€ 4.953	€ 900	€ 2.452	€ 2.500 (geschat)
Totaal	€ 64.314	€ 62.202	€ 39.582	€ 39.630
Uitgaven PSZ				
SPN – Subsidie	€ 292.000	€ 292.000	€ 314.940	€ 292.000
Totaal	€ 292.000	€ 292.000	€ 314.940	€ 292.000
Uitgaven Logopedie				
Logopedie	€ 54.432	€ 54.000	€ 54.500	€ 54.500
Totaal	€ 54.432	€ 54.000	€ 54.500	€ 54.500

Bij het begrote budget is het peuterspeelzaalwerk en VVE apart begroot. Het begrote bedrag voor VVE bestaat gedeeltelijk uit de OAB-middelen. Vanuit deze middelen worden de extra dagdelen voor de doelgroepkinderen betaald, de begeleiding van de AED en de trainingen in het kader van het VVE-programma. In 2012 is extra geïnvesteerd in het invoeren van het VVE-programma. In 2013 en 2014 heeft de SPN extra middelen ontvangen. In 2015 is dit weer teruggebracht naar het begrote bedrag van 2012.

4.4. Systematiek van subsidiëren

De gemeente voert een onderzoek uit naar de mogelijkheden voor het subsidiëren van de VVE. Hierbij kijkt de gemeente naar een manier waarop zo efficiënt en zoveel mogelijk kinderen gesubsidieerd VVE kunnen volgen. Bij de uitwerking van de subsidiëringmogelijkheden wordt ook gekeken naar de mogelijkheid om een bedrag voor het opleiden van de pedagogische medewerkers mee te nemen in de systematiek.

Totdat er nieuwe systematiek is voor het subsidiëren blijft de huidige systematiek in stand. Ouders betalen voor de peuterspeelzaal een ouderbijdrage van € 49 per maand gedurende 11 maanden per jaar. Bij doelgroepkinderen worden het derde en mogelijk het vierde dagdeel gesubsidieerd door de gemeente. De ouders betalen zelf de eerste twee dagdelen.

5. Evaluatie en monitoring

5.1. Inleiding

De gemeente moet het eigen VVE-beleid, de afspraken, de uitvoering en de resultaten regelmatig (jaarlijks) evalueren. Deze jaarlijkse evaluatie wordt vastgelegd en kan leiden tot conclusies voor verbeteringen of aanpassingen van het beleid. In de gemeente Nieuwkoop zijn er op dit moment geen concrete afspraken over deze jaarlijkse evaluatie.

5.2. Evaluatie en monitoring

Om goed te kunnen evalueren is het noodzakelijk dat alle instelling die betrokken zijn bij de VVE meer gegevens systematisch registreren. een goede registratie is vooral bij het CJG, de voorschoolse voorzieningen en op de basisscholen is van groot belang. In bijlage 10 is een overzicht opgenomen van de gegevens die geregistreerd moeten worden. In de LEA maken de betrokken partijen afspraken over welke gegevens, op welke manier geregistreerd worden.

Met behulp van de geregistreerde gegevens stelt de gemeente, in samenwerking met de betrokken partijen, een evaluatie op. Dit plan wordt in de LEA besproken. Naar aanleiding van de evaluatie bespreekt de LEA verbeterpunten op de diverse onderdelen van de VVE. Ook de rapportages van de Inspectie van het Onderwijs worden in de LEA besproken en de uitkomsten daarvan meegenomen in de verbeterplannen.

Er wordt een werkgroep samengesteld die gaat bekijken wat de VVE de afgelopen jaren heeft opgeleverd. Er zullen gegevens uit de leerlingvolgsystemen en uit de observatieformulieren gehaald worden. Vervolgens zullen deze gegevens door de werkgroep geanalyseerd worden. Hierdoor ontstaat er een indruk over de invloed van VVE op jonge kinderen. Ook zullen uit het systeem van het CJG gegevens gehaald worden over de doelgroepkinderen. Om zo beter zicht te krijgen over de toeleiding, het bereik en het non-bereik.

Bijlage 1: Bevindingen Inspectie van het Onderwijs

De volgende VVE-aspecten kunnen hierbij nog aandacht krijgen:

- het vaststellen van wat het concrete inhoudelijke resultaat van VVE moet zijn. Als voorwaarde hiervoor dient er een eensluidende definitie te zijn van een doelgroepkind in de voor- en vroegscholen en moet de indicatiestelling door alle betrokkenen uniform gehanteerd worden. Om te kunnen meten of het resultaat behaald wordt er nadere afspraken gemaakt met alle partners over het registreren van (WE) gegevens van de peuters en kleuters.
- het formuleren van concreet ouderbeleid, waarbij het doel vooral gericht is op het vergroten van de betrokkenheid van ouders bij het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen.
- het vaststellen van kwaliteitsstandaarden waar de WE-locaties aan moeten voldoen. Dit betekent ook het maken van afspraken met de instellingen voor voorschoolse opvang over de wijze waarop zij gaan verantwoordelijk dat ze aan deze kwaliteitsvoorwaarden voldoen.
- het optimaliseren van de doorgaande lijn van voor- naar vroegschool. Zeker peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en scholen in eenzelfde geografische kern kunnen door meer samen te werken en te overleggen de doorgaande lijn flink versterken.

VVE op locatieniveau

De VVE-locaties in Nieuwkoop die de inspectie heeft gezien, kennen over het algemeen een goede basis voor peuters en kleuters om zich optimaal te ontwikkelen. Het pedagogisch klimaat in de groepen is hiervoor overwegend voldoende ontwikkeld.

Voor zowel de voor- als de vroegscholen zijn nog de volgende aandachtspunten te noemen:

- Het ontwikkelen van gericht ouderbeleid om vooral die ouders die dat niet gewend zijn, daadwerkelijk zo ver te krijgen dat zij, in het verlengde van de WE-activiteiten, ook thuis hun kinderen actief stimuleren in hun ontwikkeling.
- Zoveel mogelijk al inzetten op het verstevigen van de doorgaande lijn, door samen activiteiten te organiseren of bijeenkomsten te organiseren voor medewerkers van voor- en vroegscholen om ervaringen en kennis uit te wisselen.
- Het benutten van de informatie uit het ontwikkelingsvolgsysteem voor gerichte planmatige zorg en begeleiding. Het systematisch volgen van de brede ontwikkeling van de peuters is namelijk juist bedoeld om vroegtijdig ontwikkelingsachterstanden (of juist voorsprongen) te signaleren en hier planmatig op in te spelen met gerichte begeleidingen op maat gesneden aanbod.
- Het systematisch evalueren van de kwaliteit van WE/onderwijs aan het jonge kind.

Hierbij is het van belang om de kwaliteitsstandaarden met elkaar vast te stellen en jaarlijks na te gaan of nog aan alle kwaliteitsstandaarden voldaan wordt. Ook kan in kaart gebracht worden of de peuters en kleuters voldoende ontwikkelingsgroei laten zien om zodoende te bepalen of belangrijke ontwikkelingsaspecten te weinig aan bod komen in de voor- en/of vroegschool. Op dit moment ontbreekt het op veel locaties aan coördinatoren of leidinggevendenden die expliciet verantwoordelijk zijn voor het bewaken en borgen van de kwaliteit.

Bijlage 2: Basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie

Deze informatie is afkomstig van de website wetten.overheid.nl, april 2015

Artikel 1. Basisvoorwaarden

Voor voorschoolse educatie gelden ten minste de in dit besluit opgenomen basisvoorwaarden voor kwaliteit.

Artikel 2. Basisvoorwaarden voor omvang voorschoolse educatie

Voorschoolse educatie omvat per week ten minste vier dagdelen van ten minste 2,5 uur of per week ten minste 10 uur aan activiteiten gericht op het stimuleren van de ontwikkelingsdomeinen, bedoeld in artikel 5.

Artikel 3. Basisvoorwaarden voor aantal beroepskrachten en groepsgrootte

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het feitelijk aantal aanwezige kinderen in een groep waaraan voorschoolse educatie wordt aangeboden bedraagt ten minste één beroepskracht per acht kinderen.

Een groep kinderen waaraan voorschoolse educatie wordt aangeboden bestaat uit ten hoogste 16 feitelijk aanwezige kinderen.

Artikel 4. Basisvoorwaarden voor kwaliteit van beroepskrachten

1. De houder van een kindercentrum of peuterspeelzaal waar voorschoolse educatie wordt aangeboden draagt er zorg voor dat de beroepskrachten voorschoolse educatie in het bezit zijn van:
 - a. een getuigschrift van met gunstig gevolg afgelegd examen van een bij ministeriële regeling aan te wijzen opleiding op ten minste het niveau, bedoeld in artikel 7.2.2., eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, specifiek gericht op het opdoen van pedagogische vaardigheden; of
 - b. een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EG-beroepskwalificaties, verleend ten aanzien van de door hen te verrichten beroepswerkzaamheden.
2. Onderdeel van de beroepsopleiding waarvoor het getuigschrift, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, is behaald, vormt ten minste één module over het verzorgen van voorschoolse educatie.
3. Indien aan het tweede lid niet is voldaan bezit de beroepskracht voorschoolse educatie naast het getuigschrift, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, een bewijs dat met gunstig gevolg scholing is afgerond specifiek gericht op het vroegtijdig bestrijden van achterstanden bij jonge kinderen of het werken met voor- en vroegschoolse educatieprogramma's.
4. De houder van een kindercentrum of peuterspeelzaal waar voorschoolse educatie wordt aangeboden stelt jaarlijks een opleidingsplan op waarin tot uitdrukking komt op welke wijze de kennis van en de vaardigheden van de beroepskracht voorschoolse educatie in het vroegtijdig bestrijden van achterstanden door middel van voorschoolse educatie worden onderhouden.
5. Het eerste lid is niet van toepassing ten aanzien van de beroepskracht voorschoolse educatie die:
 - a. is geboren vóór 1 januari 1955;
 - b. op 1 januari 2010 ten minste 15 jaar als beroepskracht als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen werkzaam was, en
 - c. scholing voor voor- of vroegschoolse educatie heeft gevolgd die hoort bij een programma als bedoeld in artikel 5.
6. Indien in een groep waaraan voorschoolse educatie wordt aangeboden feitelijk meer dan acht kinderen aanwezig zijn, dan is ten minste één beroepskracht aanwezig die in het bezit is van een getuigschrift of erkenning als bedoeld in het eerste lid.

Artikel 5. Gebruik voorschools educatie-programma

Voor de voorschoolse educatie wordt een programma gebruikt waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Artikel 6. Basisvoorwaarde kwaliteit locatie

Voorschoolse educatie vindt plaats in een kindercentrum of peuterspeelzaal.

Artikel 7. en artikel 8.

Zijn per 01-01-2011 komen te vervallen.

Artikel 9. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het tijdstip waarop het bij Koninklijke boodschap van 25 juni 2009 ingediende voorstel van wet tot Wijziging van de Wet kinderopvang, de Wet op het onderwijstoezicht, de Wet op het primair onderwijs en enkele andere wetten in verband met wijzigingen in het onderwijsachterstandenbeleid (Kamerstukken II 2008/09, 31 989, nr. 2), nadat het tot wet verheven is, in werking treedt.

Artikel 10. Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie.

Bijlage 3: De bepalingen uit de Wet op het Primair Onderwijs

Informatie afkomstig van de website wetten.overheid.nl, april 2015

Artikel 166. Voorschoolse educatie

1. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor dat er in een gemeente voldoende voorzieningen in aantal en spreiding zijn waar kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal, als bedoeld in artikel 167, eerste lid, deel kunnen nemen aan voorschoolse educatie die voldoet aan de bij of krachtens de artikelen 1.50b en 2.8 van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen vastgestelde bepalingen.
2. [Dit lid is nog niet in werking getreden.]

Artikel 167. Afspraken voor- en vroegschoolse educatie

1. Burgemeester en wethouders voeren ten minste jaarlijks overleg en dragen zorg voor het maken van afspraken over:
 - a. met het oog op een zo groot mogelijke deelname van het aantal kinderen aan voorschoolse educatie:
 - 1°. het vaststellen welke kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal in aanmerking komen voor voorschoolse educatie, -
 - 2°. de wijze waarop die kinderen worden toegeleid naar voorschoolse en vroegschoolse educatie en
 - 3°. de organisatie van een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie,
 - b. resultaten van vroegschoolse educatie.
2. Burgemeester en wethouders voeren overleg en maken de afspraken, bedoeld in het eerste lid, met de volgende partijen:
 - a. voor het eerste lid, onderdeel a: met de bevoegde gezagsorganen van scholen en de houders van kindercentra of peuterspeelzalen als bedoeld in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen in de gemeente,
 - b. voor het eerste lid, onderdeel b: met de bevoegde gezagsorganen van scholen.Alle partijen werken mee aan de totstandkoming van de afspraken.
3. Een houder van een kindercentrum of peuterspeelzaal verwerkt persoonsgegevens met als doel de bevordering van een goede doorstroom naar het basisonderwijs. De gegevens die een houder van een kindercentrum of peuterspeelzaal verplicht overdraagt aan het bevoegd gezag van een basisschool over leerlingen die op de basisschool zijn ingeschreven, zijn het programma van voorschoolse educatie dat een leerling heeft gevolgd en de duur van het programma dat is gevolgd. Houders van kindercentra of peuterspeelzalen maken afspraken met de basisscholen binnen een gemeente over de wijze van gegevenslevering. De bewaartermijn voor de overgedragen gegevens is twee jaar nadat het kind het kindercentrum of peuterspeelzaal heeft verlaten.

Artikel 167a. Overleg onderwijsachterstandenbeleid

1. Burgemeester en wethouders en de bevoegde gezagsorganen van de scholen en de kinderopvang, bedoeld in de Wet kinderopvang in de gemeente voeren tenminste jaarlijks overleg over het voorkomen van segregatie, het bevorderen van integratie en het bestrijden van onderwijsachterstanden, de afstemming over inschrijvings- en toelatingsprocedures en het uit het overleg voortvloeiende voorstel van het bevoegd gezag van in de gemeente gevestigde scholen om tot een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over de scholen te komen. Het overleg is gericht op het maken van afspraken over de in de eerste volzin bedoelde onderwerpen. Deze

afspraken hebben zoveel mogelijk het karakter van meetbare doelen. De inspectie rapporteert jaarlijks over de mate waarin die doelen worden bereikt. Burgemeester en wethouders kunnen de uitkomsten van het verplichte op overeenstemming gerichte overleg omzetten in bindende afspraken over onder andere de te realiseren prestaties en inspanningen, die – alvorens de afspraken tot stand komen – aan alle partijen worden voorgelegd. Indien het overleg over de voorgenomen bindende afspraken niet tot overeenstemming leidt, schrijven burgemeester en wethouders een nieuw overleg uit, waarbij zij initiatieven nemen tot het bereiken van een zo groot mogelijke consensus. Indien ook dit overleg niet tot overeenstemming leidt, vragen burgemeester en wethouders of een van de bevoegde gezagsorganen aan de geschillencommissie, bedoeld in het tweede lid, om een bindend advies. De geschillencommissie brengt binnen 4 weken aan burgemeester en wethouders dan wel aan het bevoegd gezag dat om het advies heeft verzocht, een bindend advies uit. Burgemeester en wethouders maken dit advies bekend aan de bevoegde gezagsorganen van de scholen en de kinderopvang, bedoeld in de Wet kinderopvang in de gemeente.

2. Onze minister stelt een geschillencommissie in.
3. De commissie bestaat uit een voorzitter en 4 leden, die allen door Onze minister worden benoemd. De 4 leden worden benoemd op voordracht van de gezamenlijke besturenorganisaties en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De voorzitter is een jurist.
4. De voorzitter en de leden worden benoemd voor een termijn van 4 jaar. Zij zijn opnieuw benoembaar. Op eigen verzoek wordt aan hen ontslag verleend.

Artikel 168. Doorzettingsmacht gemeenten

Indien niet binnen een redelijke termijn met alle partijen, bedoeld in artikel 167, tweede lid, afspraken als bedoeld in artikel 167, eerste lid, zijn gemaakt, kunnen burgemeester en wethouders de werkingssfeer van de gemaakte afspraken, voor zover noodzakelijk voor een samenhangend onderwijsachterstandenbeleid, uitbreiden naar de partijen, bedoeld in artikel 167, tweede lid, waarmee geen afspraken zijn gemaakt.

Artikel 168a. Gemeentelijke middelen

1. Bij algemene maatregel van bestuur worden de criteria vastgesteld op grond waarvan een gemeente in aanmerking komt voor een specifieke uitkering ter tegemoetkoming in de kosten van de uitvoering van de verplichtingen, bedoeld in de artikelen 165, 166 en 167, alsmede de criteria voor de hoogte daarvan. De uitkering wordt per kalenderjaar verstrekt.
2. Burgemeester en wethouders verstrekken de middelen die de gemeente als specifieke uitkering uit 's Rijks kas ontvangt voor de verplichtingen bedoeld in het eerste lid aan de rechtspersonen die daarvoor in aanmerking komen.
3. Onze Minister kan de uitkering geheel of gedeeltelijk terugvorderen indien de uitkering niet is besteed in overeenstemming met de bepalingen van deze wet. Bij de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het eerste lid, worden criteria vastgesteld op basis waarvan de minister tot terugvordering kan overgaan.
4. Burgemeester en wethouders van een gemeente, die een uitkering ontvangt als bedoeld in het eerste lid, dragen er zorg voor dat zij beschikken over geordende gegevens ten behoeve van het door Onze Minister te voeren beleid bedoeld in de artikelen 165, 166 en 167, en verlenen desgevraagd medewerking aan door of namens Onze Minister uit te voeren onderzoek dat geheel of mede op deze gegevens is gebaseerd.
5. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften worden gegeven omtrent de definiëring, de wijze van ordening en omtrent de beschikbaarstelling van de gegevens, bedoeld in het vierde lid.

Bijlage 4: Notitie ‘Spreek je Taal in Nieuwkoop’

Notitie opgesteld door werkgroep logopedie Nieuwkoop, september 2014

Waarom deze notitie?

Allereerst was er in de notitie LEA een doel opgenomen dat in de werkgroepen Z&O 6- en Z&O +6 aan de orde moest komen.

Dit doel is op de volgende manier geformuleerd in het jaarplan van de LEA:

“een gezamenlijk notitie moet worden opgesteld waarin maatregelen zijn opgenomen om de taalvaardigheden van taalzwakke kinderen te verbeteren en goede afspraken te maken over het screenen”

Bovendien vinden we het erg belangrijk dat er een goede doorlopende lijn komt in de vroegsignalering en aanpak van mogelijke taalproblemen bij kinderen.

Taal is belangrijk voor ons allemaal

Taal is een belangrijk gereedschap om de wereld om je heen te kunnen begrijpen en je te kunnen redden in de maatschappij. Taal bepaalt mede de kwaliteit van je leven.

Uit onderzoek komt steeds weer naar voren dat een taalachterstand op jonge leeftijd kan leiden tot sociaal-emotionele problemen en leerproblemen.

Soms kan dit zelfs blijvende gevolgen hebben.

Het is dus zaak veel en vroeg aandacht te besteden aan de taalontwikkeling op scholen. De gemeente Nieuwkoop heeft zich hierover in de Lokale Educatieve Agenda duidelijk uit gesproken;

De gemeente erkent in haar Discussienota VVE- beleid dat er in Nieuwkoop een taalachterstand is gebleken.

Van oudsher wordt ons gebied gekenmerkt als een gebied waar taalachterstand een serieus probleem is. Nieuwkoop acht het belang hiervan erg hoog en wil deze achterstand in de gemeente aanpakken.

Problemen op het gebied van de spraak – en taalontwikkeling staan een goede leesontwikkeling in de weg. Vroegtijdig signaleren voorkomt een steeds groter wordende taalachterstand. Logopedische interventies gestart vóór het zevende levensjaar hebben effect, daarna nauwelijks meer! De scholen kunnen dit echter niet alleen en hebben ook niet voldoende aan de middelen, die vanuit het Rijk via de lumpsumvergoeding naar de scholen toekomen. We zijn dan ook blij dat de gemeente Nieuwkoop extra gelden voor haar jonge inwoners uittrekt om achterstanden te voorkomen en daar waar nodig nog te bestrijden.

Het doel van onze aanpak is dat honderd procent van de kinderen wordt gescreend voordat ze starten in groep 1 van de basisschool. Zo kan er vroeg gehandeld worden waar het nodig is en kunnen de kinderen in groep drie van de basisschool optimaal starten met het aanvankelijk leesproces.

Allereerst zijn er als voorscholen de peuterspeelzalen en de kinderdagverblijven waar een gedegen VVE programma wordt aangeboden.

De kinderdagverblijven, de peuterspeelzalen, de gemeente, de Ambulante Educatieve Dienst en de GGD werken intensief samen om het bereik en de opbrengst van het VVE-programma optimaal te laten worden, zijn en blijven.

Het gehele VVE-beleid legt zich toe op de aandachtsgebieden taal, rekenen, sociaal-emotionele vaardigheden en motoriek.

Op dit moment is er een discussienota VVE in omloop. Deze notitie logopedie geeft specifiek invulling aan het VVE-beleid inzake taal. Een van de belangrijke externe deskundigen voor een school is de logopediste:

Logopedie en screening

Onderstaand is een overzicht weergegeven van activiteiten en instanties die zich hiermee bezig houden in *de huidige* situatie.

Centrum voor jeugd en Gezin, het Consultatiebureau

Binnen de jeugdgezondheidszorg (JGZ) wordt standaard aandacht besteed aan de spraak- en taalontwikkeling van het kind. Dit begint al tijdens het eerste zuigelingenbezoek op de leeftijd van 2 weken waarbij de verpleegkundige nagaat welke taal er thuis wordt gesproken.

Logopedisch spreekuur op het consultatiebureau

Aan de hand van de reguliere consulten op het consultatiebureau wordt beoordeeld of er sprake is van een taalachterstand (aan de hand van het van Wiechenonderzoek en op de leeftijd van 2 jaar met de SNEL test (zie bijlage 2)) en kan, indien nodig, een extra consult worden uitgevoerd. Wanneer het consult bij 2 jaar een te lage score op taal oplevert komen de peuters opnieuw na 2 maanden op consult.

Wanneer de taalscore dan nog te laag is vindt verwijzing plaats naar het logopedisch consult en wordt door het consultatiebureau de ouders nadrukkelijk gewezen op de mogelijkheid om de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf te bezoeken en op het daar aanwezige taalstimuleringsprogramma Peuterpraat.

De consultatiebureauartsen en wijkverpleegkundigen selecteren de kinderen voor het logopedisch spreekuur tijdens de reguliere contactmomenten met behulp van instrumenten als de SNEL lijsten (bij 2 jaar) en signalering en observatie van kind en ouders tijdens het consult. Het accent ligt op de spraak- en taalontwikkeling, maar ook kunnen kinderen met andere logopedische problemen voor eerste fase diagnostiek worden doorverwezen. Tijdens het logopedisch spreekuur worden kinderen gezien door de logopedist voor eerste fase diagnostiek. Omdat dit plaats vindt op het consultatiebureau is dat voor ouders en kinderen een laagdrempelig aanbod.

Monitoring en signalering

Het consultatiebureau doet ook monitoring en signalering. Hierbij gaat het om het systematisch volgen van ontwikkelingen in de gezondheidstoestand van een jeugdige en / of groepen jeugdigen en het signaleren van mogelijke verstoringen of trends daarin. Bijv. het aantal ontwikkelingsproblemen op het gebied van spraak-taal, het aantal verwijzingen voor spraak-taal en het aantal verwijzingen naar (pre) logopedie.

Op 1 januari 2011 is de jeugdgezondheidszorg 0 tot 4 jaar overgegaan van ActiVite naar de GGD Hollands Midden. Hierdoor is een organisatie ontstaan voor jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jaar en is de doorgaande lijn van de zorg e.d. beter gewaarborgd binnen één organisatie. Het doel is achterstanden in spraak- en taalontwikkeling eerder te onderkennen en indien nodig vroegtijdig te kunnen behandelen.

De uitvoering van de logopedische spreekuren wordt in samenwerkingsverband verricht door de logopedisten van de GGD Hollands Midden. Deze logopedisten voeren ook de logopedische screening uit in het primair onderwijs in de gemeente.

Peuterspeelzalen/Kinderdagverblijven

Alle peuters worden in de peuterspeelzalen en op de kinderdagverblijven via een signaleringslijst uit Peuterpraat geobserveerd op de leeftijd van twee jaar en drie maanden, twee jaar en tien maanden en op de leeftijd van drie jaar en tien maanden.

Dit aanbod is een onderdeel van het Voor – en Vroegschoolse Educatieprogramma in onze gemeente.

De pedagogische medewerkers van de peuterspeelzalen/kinderdagverblijven, die in het bezit zijn van het VVE-programma en daarbij / daarvoor geschoold zijn, kunnen goed observeren en signaleren of peuters een extra dagdeel nodig hebben. Zij maken daarbij gebruik van de observatielijst behorende bij Peuterpraat en, indien nodig bij uitval op taal, van de uitgebreide observatielijst TAAL. Zij worden daarbij bijgestaan door de Ambulante Educatieve Dienst te Leiden. De Ambulante Educatieve Dienst beoordeelt of een kind in aanmerking moet komen voor extra uren peuterspeelzaal en een aangepast aanbod in het programma op een kinderdagverblijf/peuterspeelzaal.

Het CJG geeft hierop toestemming en speelt dit door naar de gemeente.

(Zie “protocol aanvraag derde/vierde dagdeel” voor de procedure).
We noemen dit ook wel de doelgroepkinderen.

Bij gebleken achterstand in de taalontwikkeling kan voor deze doelgroepkinderen door de gemeente extra peuterspeelzaaltijd bekostigd worden zodat deze kinderen komen aan een onderwijsaanbod van tien uur op de peuterspeelzaal en de ouders alleen maar de eerste twee dagdelen hoeven te betalen.

Basisonderwijs

De Gemeente Nieuwkoop heeft een contract met de GGD Hollands Midden afgesloten voor de logopedie in de basisscholen.

Het gaat hierbij dan om de volgende producten:

- screening en onderzoek (logopedische screening van alle vijfjarige leerlingen);
- logopedisch onderzoek (op verzoek van school in groep 1-8) en nader logopedisch onderzoek (10% van groep vijfjarige leerlingen);
- nader logopedisch onderzoek (leerlingen uit groep 1-8 (niet groep 5-jarigen));
- vervolcontacten (controle, advies en instructie aan ouders en/of leerkrachten);
- kortdurende begeleiding (consultatie, advies, rapportage en interdisciplinair overleg met jeugdarts en/of andere hulpverleners (maximaal 6 contacten per kind));
- collectieve preventieve activiteiten (cursus “Mondje Dicht Beter Gezicht” en voorlichting/lezing voor ouders en leerkrachten (doelgroep: groep 1 en 2 leerlingen).

Eén van de basisscholen binnen de Gemeente Nieuwkoop heeft de afgelopen jaren aanvullende diensten van de GGD afgenomen voor een 0 meting spraak – taalniveau 4 jarigen.

Het ging hierbij om het volgende:

De logopedist neemt in de eerste maand na aanvang van de basisschool twee testen af om het **spraak- taalniveau** vast te kunnen stellen:

- de Reynelltest voor taalbegrip
- de Schlichtingtest voor taalproductie.

Daarna kan het, voor dat kind noodzakelijke, vervolgtraject ingezet worden.

Bij de screening op vijfjarige leeftijd kan gekeken worden of de vroegtijdige interventie heeft geleid tot een voldoende resultaat, dat wil zeggen een score op leeftijdsniveau. Misschien is dan in individuele gevallen nog een kortdurende ondersteuning op het gebied van spraak- en taal nodig.

Na drie jaar zo gewerkt te hebben bleek dat er een waterdicht systeem ontstond waarbij alle kinderen zeer spoedig na binnenkomst op het gebied van taalbegrip en taalproductie in kaart werden gebracht en er meteen met een gericht handelingsplan gewerkt kon worden.

De screening op vijfjarige leeftijd kon zo werkelijk een evaluatie zijn van de inzet en de voortgang in de daarvoor liggende periode.

Het onderzoek kost echter € 85 per kind.

Door bezuiniging op de onderwijskosten was dit niet meer op te brengen in het schooljaar 2012-2013.

Bovendien is het onderzoek niet voor alle kinderen zinvol gebleken.

Waarom is het niet zinvol om alle leerlingen deze twee testen af te nemen bij aanvang van de vroegschoolse periode?

Het is niet nodig om alle vierjarigen aan de hand van een logopedische test (Reynell / Schlichting) te onderzoeken.

- Een deel van de kinderen zal geen achterstand in de spraak-taalontwikkeling hebben.
- Bij een aantal kinderen zal een mogelijke achterstand al duidelijk geworden zijn tijdens de peuterspeelzaal- en/of kinderdagverblijfperiode.
- De medewerker van de Ambulante Educatieve Dienst kan dan zorgdragen voor een overdracht naar de logopediste van de GGD. Zo is de overgang van voorschool naar vroegschool gedekt.
- Het kost veel tijd en geld om alle kinderen individueel te testen en het zal voor een aantal kinderen alleen maar de bevestiging geven, dat er niets of weinig aan de hand is. Kosten: € 85 per leerling.
- Daarnaast kunnen zorgkinderen op het gebied van spraak-taalontwikkeling al bij een logopediste in behandeling zijn en daar zal veelal al een test zijn afgenomen. Deze tests mogen niet zomaar binnen een bepaalde tijd herhaald worden. Hier moet minimaal zes maanden tussen zitten.

Vanwege deze redenen hebben we een ander voorstel geformuleerd, waarbij de doelgroepkinderen zorgvuldig getest worden en waar er voor de kinderen waarbij er een duidelijke verwachting is, dat de spraak- en taalontwikkeling normaal verloopt, een minder intensieve en minder uitgebreide test afgenomen zal worden.

Dus alleen testen daar waar het nodig is, maar wel zo vroeg mogelijk..

Hieronder volgt dat voorstel, met per onderdeel aangegeven wat er al mogelijk van gerealiseerd is en wat nog in ontwikkeling is.

Het consultatiebureau

Rond de leeftijd van twee jaar wordt er door de consultatiebureauarts de van Wiechen en SNEL lijst afgenomen en wordt er bij uitval doorverwezen naar het logopedisch spreekuur in het CB en wordt er door de GGD logopediste vastgesteld of het gaat om een taalontwikkelingsachterstand.

De GGD logopediste vraagt schriftelijke toestemming van de ouders of de gegevens van de logopediste overgedragen mogen worden aan de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf.

De pedagogisch medewerkers nemen contact op met de AED.

AED gaat observeren en geeft aan of er voor het kind op de peuterspeelzaal extra dagdelen aangevraagd kunnen worden. Ook het aanbod wordt dan individueel naar behoefte aangepast.

Als het kind ook uiteindelijk niet aangemeld wordt bij een kinderdagverblijf of peuterspeelzaal wordt het kind extra opgeroepen voor het logopedisch spreekuur.

Dit om de ontwikkeling toch te kunnen blijven volgen.

De logopediste van het CB is ook logopediste op de basisschool.

Informatie vierjarigen vanuit de peuterspeelzaal / kinderdagverblijf

Alle leerlingen van groep 1 (die deelgenomen hebben aan de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf) komen op de basisschool met het basis observatieformulier Peuterpraat, ingevuld door de pedagogisch medewerkers van de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf. Met de opleiding van de pedagogisch medewerkers van de instellingen voor Kinderopvang in de gemeente is gestart in 2010.

Bij kinderen waar problemen met de spraak-taalontwikkeling zijn geconstateerd (door middel van het basisobservatieformulier) is het uitgebreide observatieformulier SPRAAK/TAAL ingevuld. Deze formulieren ontvangt de basisschool ook.

Bij de warme overdracht naar de basisschool geven de pedagogisch medewerkers ook nog mondeling aan of er sprake is van een zorgleerling (voor wat betreft spraak-taalontwikkeling en ook op de andere ontwikkelingsgebieden).

In incidentele gevallen kan de medewerker van de AED deze warme overdracht ondersteunen om de specifieke aanpak voor dit kind toe te lichten. Dit kan tot 2014 nog betaald worden uit de Preventieve Ambulante Begeleiding.

De logopediste van de AED stuurt in september en januari een lijst met de namen van alle leerlingen, die extra zorg hebben genoten op de peuterspeelzaal of het kinderdagverblijf, naar de GGD. Deze zorgt dat deze lijst met namen bij de juiste logopedistes terechtkomt. Dat wil dus zeggen bij de logopedistes die de scholen begeleiden waar deze leerlingen naar toe zijn gegaan.

Logopedistes van de GGD checken of de doorgaande lijn bij deze specifieke leerlingen voldoende is gewaarborgd op de scholen.

Zorgleerlingen t.a.v. spraak-taalontwikkeling = doelgroepkinderen

Bij doelgroepkinderen wordt door de medewerker van de AED gezorgd voor een overdracht (terug) naar de GGD logopedist. Dit door middel van een lijst met de namen van alle doelgroepkinderen. Zij sturen deze lijst in september en januari. De GGD logopedist zorgt voor een overdracht naar de (school) logopedist van de GGD. De (school) logopediste neemt contact op met de vrijgevestigde behandelend logopedist in voorkomende gevallen om te bespreken welke testen al wel en niet zijn afgenomen. Bij kinderen, die door de pedagogisch medewerkers van peuterspeelzalen/kinderdagverblijven als "zorgleerling op het gebied van spraak-taalontwikkeling" worden aangegeven, wordt bij aanvang van de basisschool de TAK (Taaltoets Alle Kinderen, zie bijlage 1) afgenomen door de school zelf. (voor zover dit nog niet is gebeurd door de vrijgevestigde logopedist).

Uitvallers op de CITO toets "Taal voor kleuters" in groep 1

Kinderen, die pas op de CITO toets Taal voor kleuters uitvallen (C, D, E score) kunnen daarna ook bekeken worden met de TAK (Taaltoets Alle Kinderen), zodat er een breder beeld van de spraak-taalontwikkeling verkregen kan worden.

Bevindingen bespreken met de schoollogopedist.

Eventueel kortdurende interventies door logopedist GGD, langdurende behandeling door reguliere vrij gevestigde logopedie of begeleiding door AED, al naar gelang de bevindingen en het advies.

(Dit aanbod blijft ook gedurende de verdere schoolloopbaan van het kind).

Niveau bepaling taalontwikkeling alle leerlingen groep 1

Bij alle vierjarigen kan klassikaal de Cito toets Taal voor kleuters afgenomen worden. Deze toets geeft een indicatie over het woordenschatniveau en de luistervaardigheid.

In de toets voor groep 1 staan opdrachten die de passieve woordenschat en het vermogen kritisch te luisteren meten. In de toets voor de oudste kleuters zijn ook opdrachten opgenomen over klank en rijm, schriftoriëntatie en auditieve synthese.

Eindevaluatie als doelgroepkinderen zes jaar worden

Alle doelgroepkinderen en uitvallers NVLF worden voor de start van groep drie gescreend door (de school logopediste) met behulp van de screeningslijst "oudste kleuters" uit Kinderklanken.

Zo worden van alle kinderen waar in het verleden zorg was rond hun taal/spraakontwikkeling de leervoorwaarden getoetst.

Het verslag gaat naar ouders en school.

Er gaat een jaarverslag van de GGD met bevindingen - ook van deze aanpak- naar de gemeente.

Zie voor een overzicht van de andere aanpak logopedie binnen onze gemeente in schema ook het stroomdiagram.

Wat zijn de kosten (voor zover geen overlap met het VVE programma) vanuit De AED?

Overdracht gegevens doelgroepkinderen door AED naar GGD logopediste

Raming; 40 peuters per jaar

Tijd per peuter: 0,33 uur.

Bedrag per uur: € 120, -

Totaal: € 1600, -

Dit is inclusief alle bijkomende kosten en een warme overdracht van voorschool naar vroegschool indien wenselijk geacht.

Kostenplaatje GGD

Voor het logopedisch spreekuur geen extra kosten, want is al ingezet.

Voor de doelgroepkinderen het afnemen van de TAKtoets:

Raming: veertig peuters per jaar

Tijd per peuter: 1 uur

Bedrag per uur: € 60, -

Totaal: € 2400, -

Het aantal leerlingen krimpt in deze regio. Door het aantal logopedie-uren gelijk te houden en niet mee te laten krimpen, kan de extra inzet gefinancierd worden.

Uiteindelijke meerkosten alleen de kosten van de AED (zie boven).

Informatie Taaltoets Alle Kinderen

Voor groep 1 tot en met 4

De Taaltoets Alle Kinderen (TAK) is een diagnostische toets voor het vaststellen van de mondelinge taalvaardigheid (in het Nederlands) van zowel autochtone als allochtone leerlingen van 4 tot 9 jaar.

In de TAK maken we onderscheid tussen strikt grammaticale en meer sociale aspecten van de communicatieve vaardigheid in het Nederlands. In grammaticaal opzicht kunt u met tien receptieve en (re)productieve toets taken vaststellen op welk niveau binnen het taalverwervingsproces kinderen zich bevinden. Met behulp van een observatielijst kunnen de sociale taalvaardigheidsaspecten van kinderen worden beschreven om zo meer zicht te krijgen op strategieën die kinderen hanteren om in het Nederlands bepaalde communicatieve doelen te bereiken.

Werkwijze

De toets bestaat uit tien receptieve en (re)productieve taken: Klankonderscheiding, Klankarticulatie, Zinsbegrip 1: Functiewoorden, Zinsbegrip 2: Zinspatronen, Zinsvorming, Passieve woordenschat, Woordomschrijving, Woordvorming, Verteltaak (1 en 2) en Tekstbegrip. De taken hebben betrekking op vier onderscheiden deelvaardigheden met betrekking tot klanken, woorden, zinnen en teksten. In de meeste gevallen is het niet wenselijk om de TAK in zijn geheel af te nemen. Het is aan te raden een kind alleen die taken voor te leggen waarvoor u behoefte heeft aan inzicht in de onderliggende deelvaardigheden. Vertoont een kind bijvoorbeeld vooral uitval bij het actief taalgebruik, dan kunt u het beste alleen de productieve taken (Klankarticulatie, Woordomschrijving, Woordvorming, Zinsvorming en de Verteltaak) afnemen. Aanwijzingen over de keuze van taken vindt u in de handleiding.

Alle taken neemt u mondeling af. Bij de taken Passieve woordenschat, Zinsbegrip 1, Zinsbegrip 2, Verteltaak (1 en 2) en Woordvorming gebruikt u platenboeken of platen; de overige taken neemt u af in gespreksvorm. De antwoorden noteert u in het leerlingboek. De toetsresultaten kunt u vervolgens vergelijken met de resultaten van groepen van huis uit Nederlandstalige en niet-Nederlandstalige kinderen van dezelfde leeftijd. Zo kunnen sterke en zwakke punten in de taalverwerving worden opgespoord. In de handleiding staat een procedure voor het diagnosticeren van de deelvaardigheden waarop een leerling laag blijkt uit te komen in vergelijking met leeftijdsgenootjes. Ook bevat de handleiding concrete aanwijzingen voor bijstelling en aanpassing van het taalonderwijs aan de individuele behoefte van een leerling.

Afname op de computer

De onderdelen Klankonderscheiding, Passieve woordenschat en Zinsbegrip 1 en 2 kunt u naar keuze in plaats van mondeling ook via de computer afnemen. De betreffende cd-rom is in het TAK-pakket opgenomen.

De Cito Taaltoets voor kleuters en Taaltoets Alle Kinderen geven een Cito score die de hele schoolloopbaan een vergelijking kunnen geven t.o.v. andere Cito scores.

Cito taaltoets voor kleuters kan in de groep afgenomen worden door de leerkracht.

SNEL lijst

Met behulp van 14 vragen wordt uitgezocht hoe het staat met de taalontwikkeling van een kind.

1. Begrijpt uw kind opdrachtjes van twee woorden? (Bijvoorbeeld: 'Jas aan', 'Papa boek').
2. Kan uw kind een of meer lichaamsdelen aanwijzen? (Bijvoorbeeld: 'Waar zit je neus?').
3. Zegt uw kind in totaal ongeveer tien woordjes?
4. Begrijpt uw kind zinnetjes van drie woorden (Bijvoorbeeld: 'Op de stoel', 'In de tuin').
5. Kan uw kind twee woordjes combineren (Bijvoorbeeld: 'Papa boek' of 'Kijk poes?').
6. Kan uw kind zinnetjes van drie woorden maken? (Bijvoorbeeld: 'Popje mutsje ophebben', 'Auto in garage').
7. Zet uw kind drie tot vier woorden achter elkaar? (Bijvoorbeeld: 'Ik wil koekje hebben', 'Wij gaan ook zingen').
8. Kunt u ongeveer de helft van uw kind verstaan?
9. Vertelt uw kind wel eens spontaan een verhaaltje? (Bijvoorbeeld over wat uw kind die dag heeft gedaan?).
10. Kan uw kind een verhaaltje navertellen bij een aantal plaatjes?
11. Kunt u ongeveer driekwart van uw kind verstaan?
12. Maakt uw kind ook heel lange zinnen? (Bijvoorbeeld: 'Als ik later groot ben, dan wil ik graag kok worden.').
13. Kunt u bijna alles van uw kind verstaan?
14. Praat uw kind als een volwassene qua taalgebruik, vindt u?

Bovenstaande vragenlijst vormt de kern van SNEL, het instrument dat Margreet Luinge ontwikkelde. De vragen moeten worden beantwoord met '1 = ja' of met '0 = nee'. De optelsom van de score is de indicator voor de taalontwikkeling. Hoe jonger het kind, hoe lager de score zal zijn. Een zich normaal ontwikkelend kind van zes jaar, moet hoog scoren op deze test. De afkorting SNEL staat voor Spraak- en taalNormen EersteLijns gezondheidszorg.

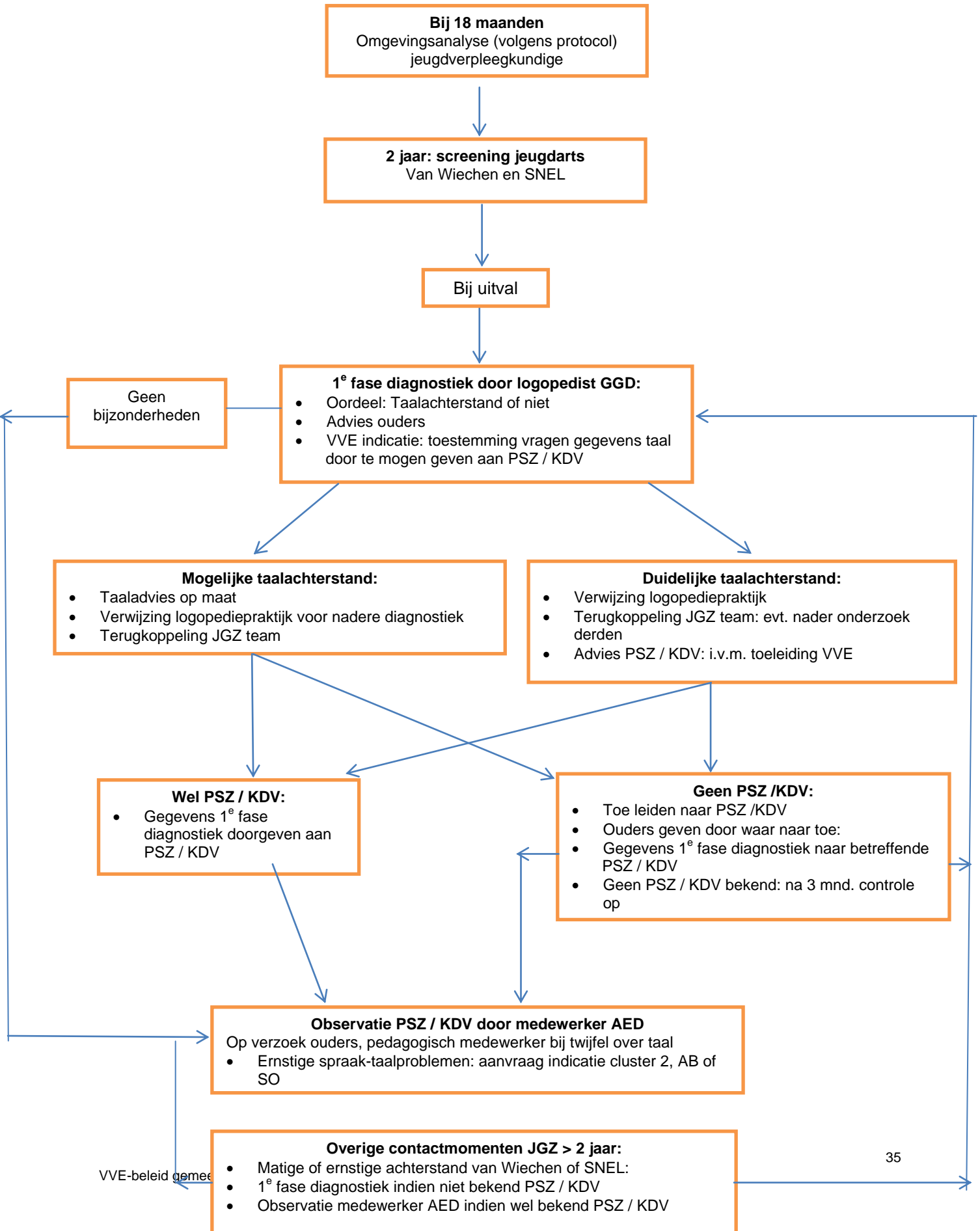
Om te kunnen bepalen waarnaar je precies moet vragen om eventuele afwijkingen op het spoor te komen, stelde Margreet Luinge aanvankelijk een lijst van 26 vragen op. Die werden voorgelegd aan ouders. Vragen die bedoeld zijn om te kunnen vaststellen of de ontwikkeling van het kind ongeveer gelijke tred houdt met de norm, afhankelijk van de leeftijd in maanden, van 12 tot 72 maanden, ofwel 6 jaar. Gedurende het onderzoek bleek dat niet alle vragen uit die oorspronkelijke lijst even eenduidig een indicatie geven voor het voorkomen van stoornissen.

Toen ze alle twijfelachtige vragen had laten vallen, hield ze een kernlijst over van veertien vragen. In feite gaan die over veertien 'mijlpalen' in de taalontwikkeling van jonge kinderen. Deze blijken zeer betrouwbaar als indicatie van eventuele taalontwikkelingsstoornissen. Ze zijn niet alleen toepasbaar op Nederlandse kinderen, feitelijk zijn ze universeel. Deze vragenlijst is ook bruikbaar voor kinderen die een andere taal spreken dan Nederlands.

Ouders kunnen de test meteen online doen op www.kindentaal.nl

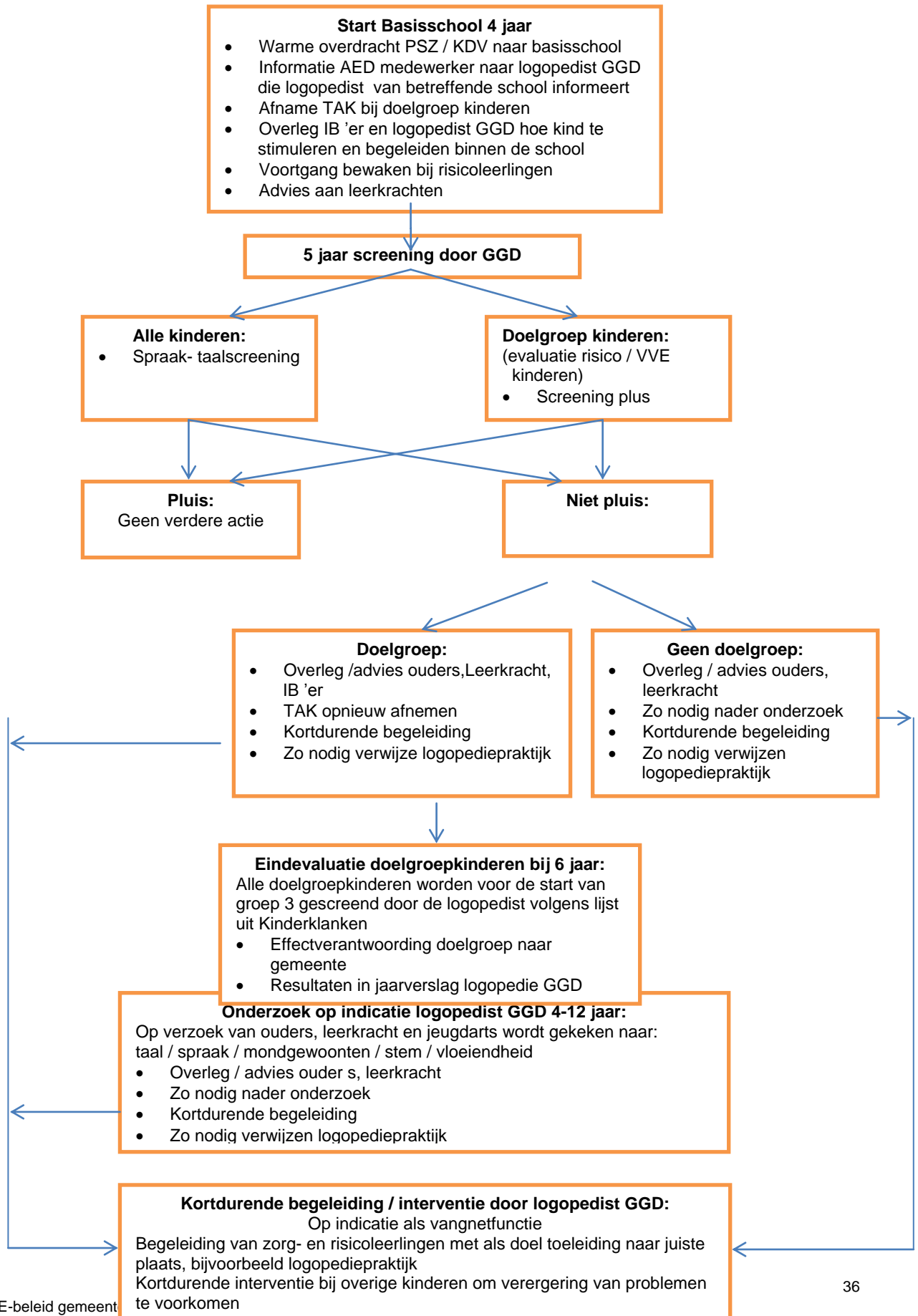
Bijlage 5: Stroomdiagram Logopedie en VVE Nieuwkoop

Notitie vanuit werkgroep logopedie Nieuwkoop, - september 2014

Bijlage 6: Stroomschema VVE Basisscholen Nieuwkoop

Notitie vanuit werkgroep logopedie Nieuwkoop, september 2014

Bijlage 7: Aanvraag 3e / 4e dagdeel vergoed door gemeente voor peuterspeelzalen

Protocol is opgesteld door werkgroep 6- , oktober 2014

In principe wordt het extra dagdeel alleen ingezet voor kinderen met een spraak/taalachterstand. In overleg kan hier een uitzondering op worden gemaakt.

Invullen basis observatieformulier Peuterpraat

Wanneer bij het onderdeel spraak-taalontwikkeling of "kringactiviteit" bij 2x "nee" of 2x "enigszins" wordt ingevuld, wordt het uitgebreide observatieformulier TAAL van Peuterpraat Focus (onderdelen voorwaarden/communicatie, spraak, taal) ingevuld.

Als na invulling van het uitgebreide observatieformulier een achterstand van meer dan een ½ jaar wordt geconstateerd, kan het kind in aanmerking komen voor een 3e (en soms 4e) dagdeel vergoed door de gemeente.

Wanneer op de onderdelen, sociaal-emotionele ontwikkeling, spelen, kringactiviteiten en werken 2x "nee" of 3x "enigszins" wordt ingevuld (of indien er opvallende zaken zijn ten aanzien van het gedrag van het kind), wordt het uitgebreide observatieformulier voor desbetreffend onderdeel ingevuld van Peuterpraat Focus (SPEL, SOCIAAL-EMOTIONELE ONTWIKKELING, GEDRAG).

Wanneer op het onderdeel motoriek 1x "nee" of 2x "enigszins" wordt ingevuld, wordt het uitgebreide observatieformulier van MOTORIEK van Peuterpraat Focus ingevuld.

De pedagogische medewerkers vragen toestemming aan de ouders voor de aanvraag van het 3e dagdeel. Er wordt gepeild of de ouders hiervoor open staan. Tevens wordt vermeld dat iemand van de projectgroep komt observeren en dat daarna de aanvraag eventueel wordt goedgekeurd.

Het CJG kan ook het initiatief nemen om een aanvraag voor een observatie voor een 3e dagdeel te doen. Het CJG dient dit verzoek in via de speelzaal.

De pedagogische medewerkers vullen het aanvraag formulier 3e dagdeel in en mailen dit naar de projectgroep Peuterpraat (m.preijde@aed-leiden.nl)
Het projectgroeplid komt een observatie doen (en zal aangeven of de aanvraag wordt gehonoreerd).

Projectgroep Peuterpraat mailt het getekende aanvraag formulier naar CJG (a.vanginkel@nieuwkoop.nl, jgznieuwkoop@ggdhm.nl), naar de gemeente (i.hoogeveen@nieuwkoop.nl) en naar administratie SPN: c.loo@veenplas.nl.

Het CJG mailt alle partijen terug of de aanvraag is gehonoreerd.

Het projectgroeplid maakt een verslag van de observatie met de resultaten en handelingsgerichte adviezen voor op de groep en adviezen voor de ouders. Dit verslag wordt naar de speelzaal gemaïld. De ouders ontvangen het verslag via de pedagogische medewerkers.

Het kind moet minimaal 10 uur per week op de speelzaal aanwezig zijn.

Het kind moet minimaal 1 jaar van de vergoeding gebruik kunnen maken.

Ouders krijgen via de speelzaal de informatiebrief van de gemeente over de toekenning extra dagdeel.

Indien het noodzakelijk is kan er ook een 4e dagdeel vergoed worden door de gemeente. Het projectgroeplid bepaalt of dit noodzakelijk is.

De logopedist van de GGD ontvangt 2x per jaar een overzicht van de kinderen die door de projectgroep van de AED zijn geobserveerd (in september en in januari).

Dit protocol wordt 1x per jaar geëvalueerd door de werkgroep 6-. De eerst volgende evaluatie is oktober 2015.

Bijlage 8: Protocol vroeg signalering doelgroep kinderen en overdracht psz / kdv naar basisschool Gemeente Nieuwkoop

Protocol is opgesteld door werkgroep 6-, juni 2014

De gemeente Nieuwkoop heeft het terugdringen van taalachterstanden hoog in het vaandel staan. Hiervoor is vroeg signalering en het juist inspelen op eventuele achterstanden van groot belang. Pedagogische medewerkers op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven spelen hierin een belangrijke rol. Alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven maken gebruik van het VVE programma Peuterpraat om alle ontwikkelingsgebieden van de kinderen op systematische wijze te stimuleren. Het observatie instrument Peuterpraat Focus wordt gebruikt om gericht te observeren op alle ontwikkelingsgebieden.

Ten behoeve van een zorgvuldige behandeling van gegevens betreffende de ontwikkeling van peuters is het volgende protocol opgesteld (binnen het kader van de Wet persoonsregistraties). Telkens wanneer hieronder gesproken wordt over ouders worden de wettelijke vertegenwoordigers van het kind bedoeld.

Voorwaarde

Het observatieformulier maakt deel uit van de afspraken binnen de peuterspeelzaal / kinderdagverblijf over het volgen van de ontwikkeling en signalering van ontwikkelingsproblemen bij kinderen en bespreking hiervan met de ouders. Het mag niet zo zijn dat ouders pas bij het vertrek van hun kind naar de basisschool geconfronteerd worden met gegevens over problemen in de ontwikkeling van hun kind, die al eerder gesignaleerd zijn.

Aard van de gegevens

Slechts de gegevens over aspecten van de ontwikkeling van peuters worden geregistreerd. Het gaat niet om een uitgebreid leerlingvolgsysteem.
NB: Op het observatieformulier mogen geen gevoelige gegevens over gezinsachtergrond worden opgenomen.

Registratie van gegevens

- Registratie vindt plaats met behulp van een observatieformulier. Dit formulier wordt ook als overdrachtsformulier gebruikt. Het formulier wordt door de pedagogische medewerker ingevuld.
- Het observatieformulier wordt ingevuld voor alle kinderen met 2 jaar en 3 maanden, 2 jaar en 10 maanden en met 3 jaar en 10 maanden.
- Het observatieformulier wordt met de ouders besproken en voor akkoord getekend.

Beveiliging en bewaartermijn

- Het observatieformulier is niet vrij ter inzage voor derden, het zal binnen een afsluitbare (dossier) kast worden bewaard. Slechts daartoe aangewezen personen binnen de instelling mogen de gegevens raadplegen, corrigeren of verwijderen. Dit geldt zowel voor de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf die de gegevens heeft geregistreerd, als voor de basisschool die de gegevens ontvangt.
- Nadat de basisschool het formulier heeft ontvangen wordt dit tenminste 5 jaar bewaard.
- De basisschool neemt het formulier op in het dossier/leerlingvolgsysteem. De ouders worden hiervan op de hoogte gesteld.

Procedure

- Ouders worden geïnformeerd door de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf over de observaties en overdrachtsprocedure naar de basisschool, b.v. door informatieboekje en/of ouderavond.
- Bij inschrijving op de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf wordt aan de ouders toestemming gevraagd voor de observaties en om het doorgeven van de gegevens aan desbetreffende basisschool.
- Bij inschrijving op de basisschool wordt aan de ouders toestemming gevraagd voor de overdracht van gegevens van de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf naar de basisschool.
- Indien de ouders geen toestemming geven voor observatie en/of overdracht naar de basisschool wordt dit gerespecteerd.
- Voor alle kinderen die op de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf zitten wordt het basis observatieformulier Peuterpraat ingevuld als ze 2 jaar en 3 maanden zijn, 2 jaar en 10 maanden zijn én als ze 3 jaar en 10 maanden zijn.
- Bij twijfel over de ontwikkeling van een kind kan de observatie eerder plaatsvinden.
- Bij uitval op het basis observatieformulier wordt het uitgebreide observatieformulier van Peuterpraat Focus ingevuld, gerelateerd aan het ontwikkelingsgebied (zie voor criteria aanvraag 3^e dagdeel peuterspeelzaal).
- Na de eerste keer invullen (als het kind 2 jaar en 10 maanden is), krijgen de ouders het formulier ter inzage (als er opvallende zaken zijn).
- Bij zorgkinderen neemt de speelzaal/kinderdagverblijf het initiatief om de observatie met de ouders te bespreken.
- Na de tweede keer invullen (als het kind 3 en 10 maanden is):
 - tekenen de ouders na bespreking voor akkoord;
 - wordt toestemming gevraagd voor het overdragen van het observatieformulier aan de basisschool waar het kind naar toe gaat.
 - Indien van toepassing wordt toestemming gevraagd voor een warme overdracht.
- Ouders hebben het recht om te vragen om correctie van feitelijke onjuistheden. Ook kunnen zij om verwijdering van bepaalde gegevens verzoeken

Overdracht van gegevens

- De peuterspeelzaal/kinderdagverblijf draagt het basis observatieformulier over aan de basisschool, gericht aan de IB-er en/of de leerkracht groep 1, nadat het voor de 2^e keer is ingevuld. Indien een uitgebreid observatieformulier van Peuterpraat Focus is ingevuld wordt dit ook overgedragen. Indien er een observatieverslag is van de AED wordt dit ook overgedragen.
- Bij “zorgkinderen” vindt er een warme overdracht plaats, indien mogelijk 1 a 2 maanden

voor plaatsing op de basisschool (bij voorkeur in het overleg dat structureel 2 maal per jaar zal plaatsvinden).

- Indien een “zorgkind” naar de Buiten Schoolse Opvang gaat, worden de gegevens ook naar de BSO gestuurd na toestemming van de ouders.
- De basisschool en peuterspeelzaal/kinderdagverblijf organiseren 2 x per jaar een overleg waarin de zorgkinderen besproken worden. Tijdens dit overleg vindt er ook terugkoppeling plaats over de zorgkinderen die inmiddels op de basisschool zitten.
- Heeft de groepsleerkracht n.a.v. het observatieformulier behoefte aan een toelichting, dan vraagt hij/zij aan de ouders toestemming om informatie in te winnen bij de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf waar het kind vandaan komt.
- Bij verhuizing van een kind naar een andere peuterspeelzaal/kinderdagverblijf kan na toestemming van de ouders het observatie formulier worden overgedragen aan de andere psz/kdv.

Bijlage 9: Peuterpraat en ouderbetrokkenheid

Bijlage samengesteld aan de hand van de handleiding van Peuterpraat.

Binnen Peuterpraat wordt expliciet aandacht besteed aan ouderbetrokkenheid bij de ontwikkeling van het kind. Ouderbetrokkenheid betreft de betrokkenheid van ouders bij de opvoeding en het onderwijs van hun kind. Dit kan door het kind thuis voor te lezen, maar ook door op het kinderdagverblijf of peuterspeelzaal mee te doen aan een activiteit. In Peuterpraat wordt op verschillende manieren aandacht besteed aan de ouderbetrokkenheid, namelijk door:

- De ouderbrief
- Een ouderactiviteit
- Het observatieformulier
- Oudermaterialen
- Een cursusbijeenkomst voor pedagogische medewerkers over ouderbetrokkenheid.

Ouderbrief

Elke themaboek bevat een ouderbrief met informatie over wat er op de voorschoolse voorziening wordt gedaan gedurende het thema. Er worden ideeën gegeven over hoe ouders de ontwikkeling van hun kind thuis spelenderwijs kunnen stimuleren. Ook staan er boekentips in en bevat iedere ouderbrief een versje. De pedagogische medewerkers verspreiden deze in een papieren en/of digitale versie. Ook worden deze brieven op de website van de peuterspeelzalen en de kinderdagverblijven geplaatst.

Ouderactiviteit

Praatpret is een programma dat aansluit bij alle VVE programma's, speciaal ontwikkeld voor ouders. Het bevat allerlei activiteiten die ouders samen met hun kind kunnen doen waarbij verschillende ontwikkelgebieden worden gestimuleerd. Het is bedoeld voor kinderen van 3 tot 5 jaar. Het samen doen en plezier beleven aan de activiteiten staat voorop. Praatpret bestaat uit 13 themaboekjes met verschillende spelsuggesties, die aansluiten bij thema's van het programma Peuterpraat.

Observatieformulieren

Het observatieformulier wordt gebruikt bij het voeren van oudergesprekken. Aan de hand van het formulier worden alle ontwikkelingsgebieden besproken en is er gelegenheid om met elkaar te spreken over de ontwikkeling van het kind.

Oudermaterialen

Peuterpraat adviseert materialen die aan ouders meegegeven kunnen worden. Met deze oudermaterialen kunnen ouders thuis de spraak-taalontwikkeling van hun kind stimuleren. Het oudermateriaal wordt aan doelgroepkinderen meegegeven en kan bestaan uit boekjes, lotto- en memoriespelletjes.

Een cursusbijeenkomst voor pedagogische medewerkers over ouderbetrokkenheid

Tijdens de opleiding wordt specifiek aandacht besteed aan het contact tussen pedagogische medewerkers en ouders. Het huidige beleid omtrent de ouderbetrokkenheid op de voorschoolse voorziening wordt besproken. De pedagogische medewerkers worden bewust

gemaakt van de relevantie van ouderbetrokkenheid en er worden handvatten aangereikt om de ouderbetrokkenheid te verbeteren.

Bijlage 10: Registeren gegevens

Dit is een eerste opzet om te bespreken in verschillende werkgroepen en vervolgens een uitwerking aan geven. De verwachting is dat de diverse partijen de volgende gegevens (gaan) registreren.

CJG:

- gaan kinderen wel of niet naar voorschoolse voorziening;
- is het wel of geen doelgroepkind;
- krijgen de ouders wel of niet het advies om hun kind deel te laten nemen aan voorschoolse voorziening;
- gaat het kind na advies wel of niet naar een voorschoolse voorziening;
- wat is het opleidingsniveau van de ouders;
- wat is de nationaliteit van de ouders;
- welke taal/talen worden er thuis gesproken.

De voorschoolse voorziening:

- is bij alle kinderen een groei in de ontwikkeling te zien;
- bij hoeveel kinderen worden uitgebreide observatieformulier ingevuld;
- bij hoeveel van deze kinderen komt het AED observeren;
- hoeveel kinderen die door het AED zijn geobserveerd zijn doelgroepkinderen;
- hoeveel van deze doelgroepkinderen nemen een derde en/of vierde dagdeel af;
- met welk niveau gaan kinderen naar de basisscholen.

Op de basisschool:

- heeft er bij alle doelgroepkinderen een warme overdracht plaats gevonden;
- wordt er voor alle doelgroepkinderen een zorgplan opgesteld;
- welke groei wordt er gemaakt door de kinderen tijdens kleuterklasperiode;
- op welk niveau stromen ze in groep 3.

Bijlage 11: Actoren

Bij het VVE-beleid zijn verschillende actoren betrokken. Deze actoren hebben binnen het VVE in Nieuwkoop allemaal hun eigen rol en verantwoordelijkheden.

Rollen en verantwoordelijkheden

Gemeente Nieuwkoop

De gemeente is verantwoordelijk voor het VVE-beleid. De wet OKE geeft de gemeente de wettelijke verantwoordelijkheid te zorgen voor:

- voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie;
- een goede spreiding van het aanbod van voorschoolse educatie om segregatie te voorkomen;
- het vaststellen van een maximale ouderbijdrage voor de voorschoolse educatie;
- het vaststellen van de doelgroep;
- het bereiken van alle doelgroepkinderen en zorgen voor een goede toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie;
- het organiseren van een doorgaande leerlijn.

De Inspectie van het Onderwijs controleert de gemeente op hun wettelijke taken en daarnaast controleert de Inspectie op hun eigen gestelde kaders.

Voorschoolse locaties

In de gemeente hebben we peuterspeelzalen stichting en 4 kinderdagverblijf organisaties die allemaal een VVE-locatie zijn, namelijk:

- Stichting Samenwerkende Peuterspeelzalen Nieuwkoop (SPN):
De SPN heeft 7 peuterspeelzaallocaties verspreid over de gemeente.
- Kinderdagverblijf Polderpret
Is een kinderdagverblijfsorganisatie die naast kinderopvang Voorschoolse, Tussenschoolse Buitenschoolse opvang aanbieden. In totaal biedt polderpret opvang op 6 verschillende locaties in Noorden, Nieuwkoop, Woerdens verlaat en Aarlanderveen.
- Stichting Kinderopvang Liemeer (SKL)
SKL biedt kinderopvang en Buitenschoolse opvang. SKL heeft in totaal 9 locaties in Nieuwveen, Zevenhoven, Ter Aar en Langeraar.
- De Ark
Kinderopvang De Ark biedt kinderopvang van 0 tot en met 4 jaar op de boerderij in Zevenhoven.
- Posterij (Smallsteps)
De Posterij is een locatie in Nieuwkoop van de organisatie Smallsteps. De Posterij biedt Kinderopvang en Buitenschoolse opvang.

- Kindercentrum De Boomhut
Kindercentrum de Boomhut biedt; Voor en Tussenschoolse opvang, Vakantieopvang, Peuteropvang en buitenschoolse opvang. De Boomhut heeft een samenwerking met peuterspeelzaal in Ter Aar. De peuterspeelzaal en De Boomhut gebruiken de zelfde ruimte. Wanneer de peuterspeelzaal stopt, start De Boomhut met een opvang. Hierdoor biedt de Boomhut verlengde peuteropvang. Door deze constructie is De Boomhut geen voorschoolse locatie. De peuters ontvangen hun VVE-aanbod al op de peuterspeelzaal.

De stichting SPN en alle kinderdagverblijforganisaties zijn zelf verantwoordelijk dat ze voldoen aan de kwaliteitseisen. De GGD controleert de kwaliteit van de verschillende locaties. De voorschoolse voorzieningen moet samen met de andere partners zorgen voor een goede doorgaande lijn. Samen dragen zij de verantwoordelijkheid om doelgroepkinderen goed over te dragen naar basisscholen.

Schoolbesturen

- Stichting Katholiek Basisonderwijs De Veenplas
SKB De Veenplas bestaat uit tien basisscholen in het Groene Hart, waarvan 6 scholen in de gemeente Nieuwkoop.
 - Basisschool Aeresteijn – Langeraar
 - Basisschool st. Antonius – Noorden
 - Basisschool De Rietkraag – Nieuwkoop
 - Basisschool De Vossenschans – Ter Aar
 - Basisschool Johannes de Doper – Zevenhoven
 - Basisschool st. Nicolaasschool – Nieuwveen
- SOPORA
Sopora is een organisatie voor openbaar basisonderwijs in vier gemeenten van het Groene Hart. Sopora heeft in de gemeente Nieuwkoop 3 scholen.
 - Openbare Basisschool Het Kompas – Ter Aar
 - Openbare Basisschool De Tamboerijn – Nieuwveen
 - Openbare Basisschool De Zilveren Maan - Nieuwkoop
- Stichting Protestants Christelijk Onderwijs De Woudse Venen
SPCO De Woudse Venen beheert 8 basisscholen in Het Groene Hart. Waarvan er 3 scholen in de gemeente Nieuwkoop zijn gevestigd.
 - Protestants Christelijke Basisschool De Fontein– Ter Aar
 - Protestants Christelijke Basisschool De Zevenhof – Zevenhoven
 - Protestants Christelijke Basisschool De Maranathaschool - Nieuwkoop
- Protestants-Christelijke Onderwijsstichting Groene Hart
Bij PCO Groene Hart zijn 13 scholen aangesloten waarvan 1 school uit de gemeente Nieuwkoop.
 - Protestants Christelijke Basisschool De Meent – Woerdense Verlaat

De schoolbestuurders zijn verantwoordelijk voor vroegschoolse educatie. Al krijgen niet alle scholen geld vanuit het rijk om vroegschoolse educatie aan te bieden, zij blijven hiervoor verantwoordelijk.

Samen met de andere partners spelen de schoolbestuurders een belangrijke rol in het organiseren van de doorgaande lijn. Doelgroepkinderen moeten een soepele start kunnen maken in de kleuterklas. Er moet een goede overdracht plaats vinden.

CJG/consultatiebureau

Alle kinderen worden uitgenodigd voor een consultatie bij het CJG. Tijdens de bezoeken aan het consultatiebureau op het CJG wordt er gekeken naar de ontwikkelingen van het kind. Het CJG is hierdoor één van de grootste toeleiders van het VVE.

GGD/logopedie

Het GGD verzorgt de Logopedie op de basisscholen in Nieuwkoop en verzorgt ook de Logopedisch spreekuur op het CJG.

AED

Het VVE-programma Peuterpraat dat de voorschoolse voorzieningen gebruiken is van de AED. De AED begeleidt daarnaast de Pedagogische medewerkers bij het observeren van de (mogelijke) doelgroepkinderen en bij het maken van een actieplan. Ook verzorgt de AED de opleidingen van de Pedagogische medewerkers voor het VVE-programma.

Bijlage 12 : Afkortingenlijst

AED	Ambulante Educatieve Dienst
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
IKC	Integraal kindcentrum
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
MSV	Maatschappelijke Structuurvisie
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
PO	Primair Onderwijs
SLO	Stichting Leerplan Ontwikkeling
SPN	Stichting Samenwerkende Peuterspeelzalen Nieuwkoop
VVE	Voor en Vroegschoolse Educatie
Wet OKE	Wet Ontwikkelkansen door Kwaliteit en Educatie
WPO	Wet op het Primair Onderwijs